DÖNEM : VII CİLT : 22 TOPLANTI : 3

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Otuz dördüncü birleşim

8 II . 1946 Cuma

İçindekiler

Sayfa

1. — Geçen tutanak özeti 60
2. — Havale edilen kâğıtlar 60
3. — Başkanlık Divanının Kamutaya sunuşları 60

1. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkereleri (3/314) 60:61

2. — Sayın üyelerden bazılarına ödenekleriyle beraber izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlışı tezkeresi (3/314) 61:62

4. — Görüşülen işler 63

1. — Adlî kâğıtlarm Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi vasıtasiyle tebliğine dair olan 3560 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/526) 63

2. — Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/518) 63

3. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna ek 4644 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/512) 63:64

4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/529) 64

5. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Memurları Tekaüt Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/326) 64:72

6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/545) 72:74,75,75:78

7. — İnebolu ve Amasra limanlarının yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları raporları (1/524) 74

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Manisa Milletvekili Hikmet Bayur'un, Egenin çekirdeksiz üzümünün borsada satış fiyatlarında görülen düşüklük hakkındaki sözlü sorusuna Ticaret Bakanı Raif Karadeniz cevap verdi.

Askerî ve Mülki Tekaüt Kanununa ek 3255 ve 4463 sayılı kanunların yorumlanmasına mahal olmadığına dair Bütçe Komisyonu raporu ile;

Türkiye Büyük Millet Meclisi binası için gelecek yıllara geçici yüklenmelere yetki verilmesine ve;

Şeker ve gligozdan alınan munzam istihlâk vergisinde yapılan indirmelerin onanmasına dair olan kanunlar kabul olundu.

4448 sayılı kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesine;

Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine;

Meslekî hastalıkların tazmini hakkındaki Milletlerarası Sözleşmeye;

Smai müesseselerde hafta tatili yapılması hakkındaki Milletlerarası Sözleşmeye ve;

Ücretli İşbulma bürolarının kapatılması hakkındaki Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanunların birinci görüşülmesi yapıldı.

Cuma günü toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkanvekili	Kâtip	Kâtip
Sivas	Kocaeil	İçel
Ş. Günaltay	*S. Pek*	*Dr. M. Berker*

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Raporlar

1. — Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrasiyle 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinin yorumlanmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (3/313) (Gündeme);

2. — Kazanç Vergisi Kanununun 3 ncü maddöesinin 14 ncü fıkrasının değiştirilmesine ve Bina Vergisi Kanununa bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Maliye ve Bütçe ve Millî Etitim Komisyonları raporları (1/293) (Gündeme);

3. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kuruluş ve Memurları Kanununa bazı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı kanuna bağlı cetvelin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe Komisyonları raporları (1/533) (Gündeme).

4. — Yeniden yedi ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/550) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — C. K. İncedayı

KÂTİPLER : M. Berker (İçel), Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ KAMUTAYA SUNUŞLARI

1. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/314)

Kamutaya

Aşağıda adları yazılı Sayın Üyelerin izinleri Başkanlık Divanınca kararlaştırılmıştır.

Kamutayın onamasına sunulur.

B. M. M. Başkanı
M. A. Renda

Afyon Karahisar Milletvekili Berç Türker, 1

ay, hastalığına binaen.

Ankara Milletvekili Mihal Kayaoğlu, 2 ay, hastalığına binaen.

Bursa Milletvekili Fatin Güvendiren, 1,5 ay, hastalığına binaen.

Elâzığ Milletvekili Fazıl Ahmed Aykaç, 3 hafta, hastalığına binaen.

Eskişehir Milletvekili İstamat Özdamar, 15 gün, mazeretine binaen.

Hatay Milletvekili Ali Şelhum Devrim, 1 ay, mazeretine binaen.

İsparta Milletvekili Hüsnü Özdamar, 1,5, ay, hastalığına binaen.

Manisa Milletvekili Rıdvan Nafiz Edgüer, 1 ay, hastalığına binaen.

Sivas Milletvekili Kâmil Kitapçı, 1,5 ay, mazeretine binaen.

Van Milletvekili Nihad Berker, 1 ay, hastalığına binaen.

Van Milletvekili Münib Boya, 2 ay, hastalığına binaen.

Yozgad Milletvekili Yusuf Duygu Karslıoğlu, 20 gün, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Şimdi ayrı ayrı oyunuza sunacağım.

Afyon Karahisar Milletvekili Berç Türker, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Ankara Milletvekili Mihal Kayaoğlu, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bursa Milletvekili Fatin Güvendiren, 1,5 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Elâzığ Milletvekili Fazıl Ahmed Aykaç, 3 hafta, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Eskişehir Milletvekili İstamat Özdamar, 15 gün, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Ali Şelhum Devrim, 1 ay, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İsparta Milletvekili Hüsnü Özdamar, 1,5, ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Manisa Milletvekili Rıdvan Nafiz Edgüer, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sivas Milletvekili Kâmil Kitapçı, 1,5 ay, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Van Milletvekili Nihad Berker, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Van Milletvekili Münib Boya, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yozgad Milletvekili Yusuf Duygu Karslıoğlu, 20 gün, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

2. — Sayın Üyelerden bazılarına ödenekleriyle beraber izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/314)

BAŞKAN — Şimdi ödenekleriyle beraber izinlere ait olan ikinci tezkereyi okutuyoruz.

Kamutaya

Üçüncü toplantı içinde kendilerine ikişer ay izin verilmiş iken sıhhi durumları yüzünden izinlerinin daha da uzatılmasına lüzum görülen aşağıda isimleri yazılı Milletvekillerinin izinleri Başkanlık Divanınca uygun görülmüş ise de kendilerine ödenek verilebilmesi İçtüzüğün 197 nci maddesi gereğince Kamutayın iznine bağlı olduğundan keyfiyet Yüce tasviplerine arzolunur.

B. M. M. Başkanı
M. A. Renda

Afyon Karahisar Milletvekili Ali Çetinkaya, 2 ay, hastalığına binaen.

Antalya Milletvekili Tayfur Sökmen, 1 ay, hastalığına binaen.

Balıkesir Milletvekili Memed Demir, 2 ay, hastalığına binaen.

Bursa Milletvekili Refet Canıtez, 2 ay, hastalığına binaen.

Çankırı Milletvekili Behiç Erkin, 2 ay, hastalığına binaen.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hastalığına binaen.

Giresun Milletvekili Gl. İhsan Sökmen, 2 ay, hastalığına binaen.

Hatay Milletvekili Abdülgani Türkmen, 2 ay, hastalığına binaen.

İstanbul Milletvekili Salâh Cimcoz, 2 ay, hastalığına binaen.

Kütahya Milletvekili Ömer Bedrettin Uşaklı, 2 ay, hastalığına binaen.

Muş Mileltvekili Hakkı Kılıcoğlu, 2 ay, hastalığına binaen.

Niğde Milletvekili Dr. Rasim Ferit Talay, 1 ay, mazeretine binaen.

Niğde Milletvekili Hazım Tepeyran, 2 ay, hastalığına binaen.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, on gün, hastalığına binaen.

Trabzon Milletvekili Halil Nihad Boztepe, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Ödenekleriyle beraber izin verilmesini oya sunmak üzere tekrar okutuyorum.

Afyon Karahisar Milletvekili Ali Çetinkaya, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Antalya Milletvekili Tayfur Sökmen, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Balıkesir Milletvekili Memed Demir, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bursa Milletvekili Refet Canıtez, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Çankırı Milletvekili Behiç Erkin, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Giresun Milletvekili Gl. İhsan Sökmen, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Abdülgani Türkmen, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Salâh Cimcoz, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kütahya Milletvekili Ömer Bedrettin Uşaklı, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muş Mileltvekili Hakkı Kılıcoğlu, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Niğde Milletvekili Dr. Rasim Ferit Talay, 1 ay, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Niğde Milletvekili Hazım Tepeyran, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, on gün, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Trabzon Milletvekili Halil Nihad Boztepe, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin birinci maddesindeki raporun görüşülme müddeti dolmadığından geçiyoruz.

İkinci defa görüşülecek maddelere geçiyoruz.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Adlî kâğıtların Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi vasıtasiyle tebliğine dair olan 3560 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/526) [1]

BAŞKAN — İkinci müzakeresidir. Maddelere geçiyoruz.

Adli evrakın Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi vasıtasiyle tebliğine dair olan 3560 sayılı kanuna ek kanun

MADDE 1. — 4347 sayılı kanunla uygulanması üç yıl geri bırakılan 3560 sayılı kanunun telgrafla tebliğe ilişkin hükümleri bir yıl daha geri bırakılmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Ocak 1946 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun ikinci görüşülmesi bitmiştir. Tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir...

2. — Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/518) [2]

BAŞKAN — İkinci müzakeresidir. Değiştirge teklifi var mı? (Yok sesleri). Maddelere geçiyoruz.

Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesine dair kanun

MADDE 1. — 7 . VII . 1939 tarihli ve 3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nci maddesindeki üç yıllık süre, Olağanüstü Hallerin başladığı tarihten bittiği Hükümetçe kararlaştırılıp yayımlandığı tarihe kadar işlemez.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun ikinci görüşülmesi bitmiştir. Tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna ek 4644 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adelet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/512) [1]

BAŞKAN — İkinci görüşülmesidir. Maddelere geçiyoruz.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna ek 4644 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cevelin Adalet Bakanlığı bölümünde değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna ek 4644 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığına ilişkin bölümünde ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar yerine ilişik (2) sayılı cetvelde derece, adet ve unvanları gösterilen memurluklar konulmuştur.

BAŞKAN — Değiştirge yoktur. Maddeyi cetvelle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

[1, 2] *Birinci görüşülmeleri 32 nci birleşim tutanağındadır.*

[1] *Birinci görüşülmesi 32 nci birleşim tutanağındadır.*

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanun kabul edilmiştir.

4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/529) [1]

BAŞKAN — İkinci görüşülmesidir. Maddelere geçiyoruz.

Devlet Memurları aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek kanun

MADDE 1. — 30 Haziran 1939 tarihli ve 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına bağlı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

BAŞKAN — Değiştirge yoktur. Maddeyi cetvelle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler . . . Etmiyenler . . .Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanun kabul edilmiştir

5. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Memurları Tekaüt Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/326) [1]

BAŞKAN — Tümü hakkında söz istiyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memurları Emekli Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve yeniden bazı maddeler eklenmesine dair kanun

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün daimî kadrolarında gösterilen ve 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesi konusuna giren hizmetliler de 3137 sayılı kanun hükümlerine bağlıdır. Bu gibiler hakkında 3137 sayılı kanunun 5 nci maddesinin ilgili fıkraları hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 3656 sayılı kanunun 6 ve 13 ncü maddeleri mevzuuna giren görevlerde bulunanların emekli keseneği, tahsil durumlarına ve hizmet sürelerine nazaran 3659 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları gereken derece aylığı tutarı üzerinden heap edilir. Bunlar yükselme sürelerini doldurdukça hakettikleri derece aylığı, keseneklerine esas olur ve emeklilik işlemlerinde bu ücretler esas tutulur.

Bu kanunun birinci maddesinde yazılı olanların almakta oldukları ücretler, 3659 sayılı kanunda yazılı derecelere göre muadili dereceleri bulunarak haklarında bu derecelerde bulunan memurlar gibi ve birinci fıkra hükümlerine göre işlem yapılır.

Ancak bu şekilde işlem yapılması kendilerine bu kanun hükümleri dışında bir hak vermez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 16 Ağustos 1306 tarihli İdare Mahsusa Emekli Tüzüğünün yetimler arasında

[1] *Birinci görüşülmesi 32 nci birleşim tutanağındadır.*

[1] *80 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır*

aylık münakalesine ve iadeten tahsisine ilişkin hükmünün uygulanmasında 1683 sayılı kanunun 64 ncü ve bu tüzük gereğince bağlanmış aylıklardan asli üç liraya kadar olanlar hakkında da keza 1683 sayılı kanunun 50 nci maddesi esasları dairesinde işlem yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — İdarei Mahsusa Emekli Tüzüğüne göre emekliye ayrılarak emekli aylıklarını Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesinden almakta bulunan emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına 2248 sayılı kanunun 15 nci maddesi gereğince yapılan zamlar, 3835 sayılı kanunun birinci ve üçüncü ve 4464 sayılı kanunun birinci maddeleriyle kabul edilen miktarlara çıkarılmıştır.

4464 sayılı kanunun 4 ncü ve 5 nci maddeleri bunlar hakkında da uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 3137 sayılı kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sandıktan bağlanan aylıklar ile 1306 tarihli tüzük ve 1325 tarihli Tekaüt Kanunu ile 1683 sayılı kanun hükümlerine göre Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme İdaresinden verilecek aylık, üç ayda bir, peşin olarak verilir. Peşin verilen aylıklar ölüm halinde geri alınmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 3137 sayılı kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Emekli aylıkları hizmet sürelerine göre aşağıdaki cetvelde yazılı nispetler dairesinde tahsis edilerek ödenir.

Emekliye ayrılacak memurun emeklilikte esas tutulması gereken son aylığının % nispeti	Eğlemli hizmet süresi
35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20
41	21
42	22
43	23
44	24
45	25
46	26
47	27
48	28
49,5	29
51	30
52,5	31
54	32
56	33
58	34
60	35

ve daha fazlası.

Şu kadar ki, bu madde hükmüne göre bağlanacak emekli aylığı, eylemli hizmet süresi aynı olan bir alt derecedeki Devlet memuruna 1683 sayılı kanun gereğince bağlanacak emekli aylığını geçemez Ancak, son bulunduğu derecede iki yükselme süresi dolduranlara bulundukları derece üzerinden emekli aylığı bağlanır. Dul ve yetim aylıkları da bu hükme göre hesap olunur

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler .... Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte:

A) Birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerin 4644 sayılı kanunu geçici ikinci maddesinin 1 - 7 işaretli fıkralarında yazılı görevlerde;

B) Yine birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerle 4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin A, B, C, D ve E fıkraalrında sayılanların, satın alma veya sair suretle Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne intikal edip 4222 ve 4644 sayılı kanunların dışında kalmış bulunan vapuruculuk şirketi, Haliç Şirketi geçici idaresi ve Sosyete Şilep ve Şirketihayriye İdarelerinde; (4697 sayılı kanunun 5 nci maddesinden faydalananlar hariç).

Aylık ücretli daimî görevlerde geçmiş hizmet sürelerinden en çok on yılı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlıyarak 6 ay içinde ilgili daire ve sandıklara başvurarak 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü madesinde yazılı esaslar dairesinde borçlandırılmaları şartiyle eğlemli hizmet sürelerine eklenir.

Bunların borçlandıkları miktarlar, başvurma süresinin bitmesinden iki ay sonraki aylık veya ücretlerinden başlamak üzere ve 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesinde gösterilen şekilde tahsil olunur.

Bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 aidata bağlı tutulmuş olanların % 2 leri - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü uygulanmamak şartiyle - bu maddeye göre borçlandırdıkları miktardan indirilir.

Bu madde ileençok on senelik hizmeti, eğlemli hizmet süresine eklenmesi kabul edilen görevlerde bulunmuş olupta bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir sebepte ayrılmış olanlardan bu maddenin (A) ve (B) fıkraları çerçevesine giren bir hizmete tâyin edilecekler de tâyinleri tarihinden başlıyarak altı ay içinde başvurmaları şartiyle bu madde hükmünden faydalanırlar.

C) Yukarıki fıkralara göre borçlanılacak süreler ile sair kanun hükümlerine göre borçlanma suretiyle eylemli hizmet sürelerine eklenen sürelerin mecmuu on yılı geçemez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — % 2 emekli keseneğine bağlı bir hizmette iken bu kanunun yayımı tarihinden evvel % 5 kesenekli hizmete girmiş olanların % 2 keseneğe bağlı olarak geçen hizmet süreleri hakkında da yukariki birinci geçici madde hükmü uygulanır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar ... Kabul Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 3137 sayılı kanunun 42 nci maddesinin birinci ve 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin (B) fıkraları gereğince kaldırılmış Seyrisefain İdaresiyle Tahlisiye Genel Müdürlüğünde yeçen hizmetleri 15 sene ve daha fazla olması dolayısiyle bu hizmetleri de yeni hizmetlerine eklenmek suretiyle kaldırılmış idarelerdeki son aylıkları üzerinden 1683 sayılı kanun hükümlerine göre emeklilik hakkı tanınmış olanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünde müstahdem bulunanların emeklilik hakkında aşağıdaki esaslar dâhilinde 3137 sayılı kanun hükümleri uygulanır.

A) Yukarıda yazılı olanların kaldırılmış Seyrisefain ve Tahlisiye İdarelerinde özel hükümlerine göre emekliye bağlı olarak geçen eylemli hizmet süreleriyle Denizyolları ve Akay İşletmeleri Fabrika ve Havuzlar Müdürlüğünde Denizbankta ve Devlet Denizyolları, Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüklerinde ve şimdiki idarede emekli kesintisine bağlı olmıyarak geçen eylemli hizmet süreleri bu kanunun yürürlüğünden sonra kesintiye bağlı olarak geçecek hizhizmet sürelerine eklenir.

B) Bunların (A) fıkrasında gösterilen idare ve işletmelerde geçen hizmet süreleri içinde almış oldukları aylık asılları ve ücret tutarları yekûnunun % 10 u Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesinden bu kanun yürürlüğe girer girmez toptan sandığa ödenir.

İ. EKER (Çorum) Arkadaşlar, bu geçici 3 ncü maddenin Bütçe Komisyonundaki değiştirilme şekline ve bilhassa B fıkrasına 6 arkadaş muhalefet etmiş bulunuyoruz. Bu geçici maddenin müzakeresi sırasında Encümende Reisten başka 15 arkadaş mevcuttu. 9 u bu kanun maddesinin lehine rey vermiştir, Altı arkadaş ta muhalif kalmıştır.

Muhalefetimizin sebebini mazbatanın aşağısına yazdığımız şerhte açıklamış bulunuyoruz. Belki bazı arkadaşların bunu mütalâa fırsatını bulamamış olmaları ihtimaline binaen burada hulâsatan açıklamağa müsaadenizi rica edeceğim:

Bu 3 ncü maddede sözü geçen memurların mülga Seyrisefain İdaresinden yeni idarelere nakledilen ve bu eski idarelerde, hizmet müddetleri tekaüde esas olan hizmet müddetleri 15 seneden ziyade olan memurların, bu yeni idarelerin istihalesi sırasında ve bu yeni idareler için yapılmış olan hususi tekaüt sandığı kanunun hükümlerine göre bunların emeklilik hakları ayrıca tâyin ve tesbit edilmiştir.

Bu vaziyeti iyice anlayabilmek için Seyrisefain İdaresini ilga eden kanunun 5 nci maddesi; Sey-

risefain İdaresinden açıkta kalan memurların yeni idareye alınma şekilleriyle, yeni idareye alınmıyanların tasfiyesi vaziyetini izah etmektedir. Bu seyrisefain İdaresi memurları açıkta kalmış bulunuyor. Bunlardan yeni idareye nakledilmek istiyenler nakledilmişler, nakledilmek istemiyenler müddeti hizmeti 25 den fazla olanlar için Seyrisefain idaresinin özel tekaüt kanununa göre, yahut idarei mahsusadan intikal eden nizamnameye göre, tekaüt hakkına sahip olan ve hizmet müddeti 25 ten yukarı olanların tekaüt maaşlarına, kendi kanunları hükmüne göre isabet eden tekaüt maaşlarına % 40 zammedilmek suretiyle tekaüde sevkedilmeleri ve müddeti hizmetleri 20 ile 25 olanların da tekaüt maaşlarına % 20 zammedilmek suretiyle tekaüde sevkedilmiş olmaları ve bu müddeti doldurmıyanların da muayyen tazminat ile tasfiye edilmiş bulunmaları, bu 15 nci maddede sarahaten zikredilmiştir. İdareye alınan memurların müddeti hizmetleri az olsun, çok olsun, bu yeni idarenin hususi tekaüt sandığı kanunu bir sene zarfında yapılmak şartiyle, bunların hepsi % 5 tekaüt aidatına tâbi tutulmuşlardır. Yeni idarelere intikali ettikleri tarihten itibaren tâbi tutulmuşlardır ve bu tâbiyet, % 5 tekaüt aidatına tâbi tutulmaları gelecekte yapılacak hususi, yani kanunun emrettiği hususi sandığa iştirak haklarını sağlamak esasına istinat etmiştir.

Bu hususi sandığın kanunu 4 sene sonra yapılabilmiştir. 3137 sayılı kanunla. Bu kanunla hususi sandık kurulurken, mülga Seyrisefain İdaresinden, yeni idareye nakledilen memurlardan hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla olanların tekaütlük hakları bu kanunun 42 nci maddesi gereğince yeni idarelerde geçecek hizmet müddetleri de tekaüt aidatına tâbi tutulmaksızın eski hizmet müddetleri, tekaüde esas olan ve tekaüde esas olması hakkı mahfuz tutulan eski hizmetler eklenerek 1683 sayılı Devlet maaşlı memurları tekaütlüğü hakkındaki kanun hükümlerine göre eski idarelerden aldıkları en son maaş üzerinden tekaüt edilmeleri tesbit edilmiştir, kanunun 42 nci maddesiyle.

Bu memurlar bu kanunla hususi sandık yapılmıya kadar geçen müddet zarfında Seyrisefaini ilga eden kanunun 15 nci maddesinde kendilerine verilen hak mukabilinde mükellef tutuldukları aidatı vermişler ve bu 42 nci madde mer'iyet mevkiine konduktan sonra, umumî tekaüt sandığı ahkâmına tâbi tutuldukları için geçen hizmet müddetleri keseneğe tâbi tutulmamış ve umumi tekaüt sandığı kanunu hükümlerine tâbi bulundurulmuşlardır. Bundan dolayı verdikleri paralar kendilerine iade edilmiştir. Bundan, 42 nci maddenin kendilerine o vakit faydalı olduğu anlaşılmaktadır. Eğer faydalı olmasaydı iştirak payı olarak vermiş oldukları aidatı geri almıyarak haklarını o vakitte talep etmeleri lâzımgelirdi.

Şimdi bu memurlar o vakit gerek faydalı olsun ikinci madde, gerek olmasın, tekaütlük vaziyetleri şimdiye kadar bu suretle devam etmiş ve bugün huzurunuza gelen tasarıya göre bu memurlardan Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünde elyevm istihdam edilenler bu kanunla tesbit edilen emeklilik hakkının tesviyesi için faydalı olmak vaziyetini kaybetmiş olmaları ve yeni idarede bulundukları derecenin ücretlerinin yükselmiş olması ve ücretlerinin yükselmiş olması dolayısiyle tekaütlük hak ve nispetlerinin de artmış bulunması şimdiye kadar emsalinin aidat vererek bu hususi sandığa iştirak etmiş olmalarına nazaran aralarında emeklilik hususunda bir fark husule gelmiştir. Gerçi bunların tekaüt vaziyeti kati surette esbit ve tâyin edilmiş olmasına rağmen aradaki bu farklarının emsali ki 14 - 14,5 sene hizmetli memurlar, yeni idareye intikâl ettikleri tarihten itibaren tekaüt aidatını vermişler ve sandığa iştirak etmişlerdir. Binaenaleyh bu şekilde sandığa iştirak edenlerin bugünkü bulundukları dereceye nazaran tekaütlük hakkından edecekleri istifade, 15 sene ve daha fazla hizmeti olupta ayrıca umumi tekaütlük ahkâmına tâbi tutulan memurların bugünkü istifadelerinden fazla olduğu anlaşılmıştır. Şu halde bunlar da bu sandığa iştirak ederek bugünkü bulundukları derece maaşı üzerinden tekaüt edilmelerini istemişlerdir. Mevcut hükümlere göre bunların tekaütlük vazifeleri taayyün ve kesbi katiyet etmiştir. Fakat aradaki bu farkı bunların emekdarlığına vesaireye nazaran telafi etmeyi Hükümet bir adalet mevzuu olarak mütalâa etmiştir. Bu tasarı ile bunların da hususi sandığa iştiraklerini bu geçici üçüncü madde ile teklif etmiştir. Emsali, yeni idarelere naklettiği tarihten itibaren tekaüt aidatı vermeğe devam ettikleri halde, bunlar tekaüt aidatına tâbi olmıyan bir tekaüt rejimine tâbi tutuldukları için, o tarihten iti-

baren tekaüt aidatı vermemişlerdir. Bu, hususi tekaüt sandığı rejimine iştirak veya bu sandığın taahhüt ettiği haktan istifade etmenin en esaslı şartı, bu kanunun tâyin ettiği aidatı ödemektir. Şimdi bunlar bu yeni idareye intikâl ettikleri tarihten itibaren bu aidatı ödemedikleri için bu kanundan istifade etme hakkı mukabilinde bu mükellefiyeti borçlanmaları lâzımgeliyor. Diğer hususi kanunlarla tesis edilmiş olan tekaüt sandıklarında da ayni esaslı şart mevcuttur.

Bu iki türlü tatbik edilmektedir. Birisi, esasen tekaüde esas olan hizmet olmadığı halde, tekaüde tâbi olan hizmete geçmeleri veya ücretli memuriyetlerden maaşlı memuriyetlere geçmeleri hususunda gerisin geriye, ücretli ve tekaüdiyeye tâbi olmıyan memuriyetlerde istihdam edilen memurların borçlanma vaziyetleri vardır. Bir de, esasen tekaüdiyeye tâbi iken aidatsız tekaüt müddetlerine mahsup edilmesi kabul edilen bir hizmet müddeti vardır. Bu hizmet müddetine, emsaline göre yüzde beş tevkifat yapılıyor, bu suretle borçlandırılıyor ve alacakları istihkaklarından yüzde beş nispetinde ödeme esası üzerinden Hükümet bir teklif getirmiştir.

Şimdi bu teklif Ulaştırma Komisyonunda ve Maliye Komisyonunda aynen kabul edilmiştir. Yalnız Maliye Komisyonu ödeme nispetinin % 10 dan verecekleri aidatı % 5 nispetine indirmiştir. Yani tahfif etmiştir, bundan başka bir tahdit yapmamıştır. Bütçe Komisyonu da bu hususi rejime iştirakin şartı esasisi olan keseneği vermeleri esasını kabul ediyor. Fakat bu esası, bu kanunun yürürlüğe girdikten sonraki hizmete tatbik etmekte ve kanundan evvelki keseneksiz geçen müddetlere ait olan borçları idareye tahmil etmektedir. Bizim asıl muhalefet ettiğimiz nokta burasıdır. Mademki emsali bu yeni rejimden istifade edebilmek için bu yeni idareye intikal ettiği tarihten itibaren keseneklerini kendileri vererek bu haktan istifade ediyorlar, bu yeni rejime eski rejimde tekaüt hakları tesbit edilenlerin dahi buraya ithal edilmesi için bunların da emsali gibi tevkifatlarını vermeleri lâzımdır. Bunları borçlandırılarak, borçlanma usulleri, diğer sandıklarda olduğu gibi, borçlandırılarak bunları da bu ödeneğe tâbi tutmuşlardır.

Şimdi Bütçe Komisyonu, böyle müddeti hizmeti meselâ 15 seneyi doldurmamış, 14 veya 14,5 sene kadar olan veya müddeti hizmeti 15 sene ve daha ziyade olanlar arasında aynı müessesede çalışan memurların tekaüt haklarını tesviye etmek kasdiyle yapılmış olan bu tasarıda teklif ettiği bu usulde Bütçe Encümeninin yapmış olduğu tadil, aradaki farkı tesviye, adaleti temin değil, bu daha fazla yeni bir fark husulüne sebebiyet vermektedir. O fark da şudur; emsalleri, tekaütlük aidatını kendileri bizzat ödedikleri halde, bunların borçlanarak ödemeleri lâzımgelen aidatı, idarenin ödemesine, yani idareye tahmil edilmesine gidilmiştir, idareye tahmil edilmiştir. Şu halde 14 sene hizmeti olan ve şimdiye kadar kseneğini vererek bu sandığa iştirak etmiş olanlarla, şimdiye kadar kesenek vermiyerek bu sandığa iştirak ettirilecek olanlar arasında bir müsavatsızlık yaratılmaktadır. Onlar bizzat kendileri veriyorlar, bunların borçlarını Denizyolları müessesesi versin diyorlar. Denizyolları müessesesine bunu verdirmek için hiçbir hakka, hiçbir sebebe de istinat edilmemektedir. Bizim kanaatimiz bu merkezdedir.

Şimdi öyle bir usul koyuyoruz ki, bu usule, bunlara mahsus demenin imkânı yoktur. Öyle koyuyoruz ki bundan sonra binlerce İktisadi Devlet Teşekküllerinde bu nevi tekaüde esas olan hizmetlerin ödeneklerini borçlandırarak ödemeleri lâzımgeldiği halde, bu usul, onlara tatbik edilmiyecektir diye bir vaziyet yoktur.

Bu öyle bir usuldür ki bundan sonra müesseseler verecektir, borçlarını, borçlanacağı miktarı müesseseler verecek demektir. Bunun nereye kadar gideceğini kimse tahmin edemez. Müesseseler neden dolayı versin? Emsali kendileri tediye ederken bunları müessese niye versin? Bir hak mülâhazası olmadan biz bu hali muvafık bulmuyoruz ve bunun büyük mahzurları olacağı kanaatindeyiz. Çünkü aynı müessesede müstahdem ve aynı ödenek, kesenekle mükellef iki memur arasında birisinin borcunu kendisi ödemesi, diğerinin borcunu idare ödemesi şeklinde bir müsavatsızlık olmaktadır. Binaenaleyh biz müsavi hak pe adalet esasına istinat eden teklifin bu suretle yine müsavi hak ve adaleti ihlâl eder mahiyette bir hükme bağlanmasının aleyhindeyiz. İşte bizim ihtilâf ettiğimiz nokta budur. Yani izah ettiğim şeyler bunların evveliyatını aşağı yukarı aydınlatmak içindir, hakikatta muhalefet noktası bundan ibarettir.

Bugünkü usul aynı idarede müstahdem aynı

kesenekle mükellef olan iki memurdan birisinin keseneğini müessesenin vermesi, diğerinin keseneğini kendisinin ödemesi suretiyle bu yeni rejimden istifade etmesidir.

Böyle bir hükmün adalete, müsavata uygun olmadığı kanaatındayız.

Sonra idareye yükleme vaziyetinin tesirinin ne olacağı dahi belli değildir. Bugün ödeneklerini kendileri tediye eden insanlar, aynı vazifede aynı hizmette aynı vasıfta bulunan insanlar derlerse ki; bizim borçlarımızı da idare versin, neden bizden alıyorsunuz da bunların borçlarını idareye tahmil ediyorsunuz? derlerse bunlara hakkiyle verilecek cevap yoktur.

İşte bu sebeplerle Maliye Komisyonunun teklif ettiği şeklin müzakeresiyle reye konmasını rica ediyorum.

BÜTÇE Ko. SÖZCSÜ H. N. KEŞMİR (Tokat) — Arkadaşlar; zannedersem, evvelâ tartışma konusu olan meseleyi iyice açıklamak lâzımdır. Bu mevzu şudur: Denizyollarında hâlen çalışmakta olan bir kısım memur vardır ki, bunlar vaktiyle seyrisefain ve Tahlisiye İdaresinde çalışmışlar, sonra buraya intikal etmişlerdir. Bunlar da iki kısımdır. Vaktiyle 3137 numaralı kanunla, yani memurlar hakkında tekaütlük kanunu çıktığı vakit, evvelâ tekaütlük rejimini ihdas etmiştir, sonra da şöyle bir hüküm koymuştur.

Birinci kısım onbeş seneyi dolduranlar, ikincisi ise 15 seneyi doldurmıyanlardır. Hizmet müddetleri 15 seneyi doldurmıyanlar sandığa dâhil olacaklar ve sandığa dâhil oldukları tarihten itibaren tekaüt keseneğine tâbi olacaklardır. % 5 maaşlarından ve % 5 de idare verecektir.

15 seneyi dolduranlara gelince : Bunlar için ayrı rejim tesis olunmuş. 1683 numaralı Tekaüt Kanununa, yani Devlet memurlarının tâbi olduğu tekaüt hükmüne tâbidir. Yani aidatı tekaüdiyeye tâbi değillerdir. Bundan sonra bunların idarede geçecek hizmetleri tekaüt müddetlerinde fiili hizmet olarak sayılacak ve tekaüt müddetlerini ikmal ettiklerinde 1683 numaralı kanun hükümleri mucibince tekaüt olacaklardır. Fakat bunların tekaütlükleri 3137 numaralı kanun çıktığı vakit hangi dereceden ise o derece üzerinden tekaütlükleri yapılacaktır. İstisnai bir hüküm daha var; bunlardan maaşları - dörtbin dâhil - dörtbinden az olanlar bir derece daha yukarıdan tekaüde sevkedilecektir. Şimdi bu şekilde bu kısım memurlar için hususi bir rejim kabul edilmiş bulunuyor. Bu rejim de Muvazenei Umumiyeye dâhil Devlet memurlarının tâbi olduğu ve 1683 numaralı kanunun tâyin ettiği rejimdir. Bu rejim istisnai bir rejimdir. Çünkü evvelâ bunların ücrette geçen hizmetleri fiilî hizmet gibi sayılıyor. Bunun bir misali başka hiç bir idarede mevcut değildir. İşte şimdi huzurunuza gelen kanunda ihtilâf mevzuu bundan çıkıyor.

Bu kanuna ait Hükümet projesi şu şekildedir. Deniliyor ki; 15 sene hizmet müddeti olanlar bundan sonra tekaüt hakkından istifade etmek için borçlanacaklar, yani 3137 sayılı kanun çıktıktan sonra geçen müddetleri borçlanmağa tâbi tutulacak ve bu müddet zarfında aldıkları maaş tutarı üzerinden % 5 borçlanmağa tâbi tutulacaklardır.

Birkere Hükümet projesinde dahi bunların istisnai vaziyeti gözönünde tutulmuş ki, umumi kaide haricine çıkılarak burada borçlanma yüzde beş olarak kabul edilmiştir. Umumi kaide, borçlanmanın yüzde 10 olmasıdır. Bunun yüzde beşini kendileri verecek, yüzde beşini de idare temin edecektir. Ulaştırma Komisyonu bunu kabul etmiş, Maliye Komisyonu da aynen iştirak etmiş, fakat maaştan bilâhara yapılacak tevkifat miktarını biraz daha memurun lehine olarak yüzde beşe indirmiştir. Burada da Maliye Komisyonu yine bunların hususi vaziyetlerini nazarı itibara alarak bir hafifleme yoluna gitmiştir. Bütçe Komisyonu bu mevzu üzerinde durmuş ve İsmet Eker arkadaşımızın izah ettiği gibi, çoğunlukla bu karara varmıştır. Vardığı karar şudur: Borçlanma prensibini kabul ediyor, Fakat bunu memurdan kesmek yoluna gitmiyor, idare bunu sandığa versin diyor. Bunu niçin Bütçe Komisyonu bu şekilde kabul etmiştir? Çünkü ilk manzarası bir prensipin haricine çıkmak gibi görünüyor. Bütçe Komisyonu bilâkis bir prensipe sadık olmak için bunu bu şekle koydu. Bir kere bunların 1683 numaralı kanuna tâbi olduğu prensipi üzerinde durdu. Bunlar tekaüt sandığı rejimi tesis edilirken kendi ihtiyarları dâhilinde bu rejime girmemişlerdir. Yani şu iki şık arasında muhayyersiniz denmemiştir. Bu şık, bu rejim kendilerine enpoze edilmiştir. Binaenaleyh biz bu prensipe sadık kalmak istedik. Saniyen ikinci bir prensipe daha sadık kalmak istedik. Bundan sonra, bunlara tekaüt maaşını ödeyecek olan müessese sandıktır. Binaenaleyh, sandı-

ğın menabiini takviye etmek zaruridir ve esasen bütün bu borçlanmalarda asıl prensip budur. Sandığa memba temin etmek.

Binaenaleyh, sandığı membasız bırakmamak için bu % 10 un idarece sandığa verilmesini prensip kabul ettik. (Güzel, muvafık sesleri). Bu şekilde meselenin neden ibaret olduğunu açıklamış oluyorum.

Şimdi bunların lehinde, aleyhinde söylenebilecek şeyler vardır. Bunu da arzedeyim.

Bütçe Komisyonunun vardığı neticeye iki noktadan itiraz edilmektedir.

Birisi 15 seneden az hizmet etmiş olanlara nazaran bunlar daha imtiyazlı bir muameleye tâbi tutuldukları için ortada bir haksızlık vardır.

İkincisi, idareye lüzumsuz yere bir külfet tahmil edilmiştir.

Arkadaşlar; ortada haksızlık yoktur. Fakat 3137 numaralı kanun çıktığı vakit, yani tekaüt rejimi tesis edildiği vakit, 15 seneden azmüddetli olanlar ve tekaüt sandığı rejimine tâbi tutulanların daha evvelki hizmetleri dolayısiyle % 10 nispetinde bir borçlandırma muamelesi yapılmıştır. Bu yapılınca, bundan tevellüd eden külfet de tamamiyle idareye yüklenmiştir. Burada bizim koyduğumuz esas da bundan farklı değildir. Binaenaleyh daha imtiyazlı bir muamele mevzuubahis olamaz. Amma denilecek ki, 15 seneden yukarı, 15 seneden az, bu tefrik yapılmamalı.

Arkadaşlar, bu tefriki, vaktiyle kanun yapmış, sonra bunun emsali çoktur ve herşeyi nazarı itibara alacak bir adalet ölçüsü bulmaya da imkân yoktur. Hâdiseleri olduğu gibi mütalâa etmek zarureti vardır. Bunun birçok misâllerini 1683 sayılı Tekaüt Kanunundan çıkarabiliriz. Bu kanun çıkmazdan bir iki gün evvel tekaüt olan bir Devlet memuru ile, bu 1683 numaralı kanun çıktıktan sonra tekaüt olan Devlet memurunun vaziyeti bir midir? Niçin ayırıyoruz? Çünkü bu bir zarurettir. Sonra Tekaüt Kanununda bazı hükümler vardır, meselâ 1683 sayılı kanunun 26 ncı maddesinde 65 yaşını doldurarların 20 sene müddeti hizmeti olduğu halde tekaüt hakkını kabul etmiştir. Fakat 19 sene 11 ay hizmet edenle tabiî 20 sene hizmet eden arasında bir fark hâsıl oluyor. Burada da **aynı bir vaziyet hâdis oluyor. Buna benzer misalleri taaddüt ettirmek mümkündür.**

Külfet yüklemek meselesine gelince; Bütçe Komisyonunun vardığı netice, idareye külfet yükleme değil, bilâkis idarenin külfetini azaltma durumu olduğudur. Bunun ne şekilde olduğunu müsaade buyurursanız kısaca arzedeyim.

Maliye Komisyonnun vardığı neticeye göre, idareye yüklenecek külfet takriben 60 bin lira, memurlara yüklenecek külfet keza 60 bin lira kadardır. % 5+% 5.

Bunun yekûnu 120 bin lira İdareye yüklemiş bulunuyoruz.

Fakat arkadaşlar, bu rejim teessüs etmezse idare esasen bunların tekaüt maaşını vermek zorundadır. O takdirde idare her sene 90 bin lira verecektir. Her sene 90 bin lira mukabilinde bir defa 120 bin lira ile bu işin içinden çıkmış bulunuyoruz. (Çok doğru sesleri).

K. GÜLEK (Bilecik) — En mühimi bu işte.

H. N. KEŞMİR (Devamla) — Nihayet kısa kesmek için, bu memurların adedi ve durumları hakkında da biraz malûmat arzedeyim. Bu memurlar, 70 kadardır, kısmı âzamı da makinist ve kaptandır.

Şurasını arzedeyim ki, vaktiyle bu maaşlı rejim, ücretli rejime çevrilirken, Devlet İktisadi Teşekküllerinde olduğu gibi, bir vaziyete girmemişler ve maaşlarının emsali hasılıyla tutarı ne ise o aylığı kendilerine ücret olarak verilmiştir. Bugünkü vaziyette bu 70 memurun 53 ü 75 - 210; 7 tanesi 260, beş tanesi 300, 8 tanesi 400 lira almaktadır. Şimdi bu vaziyetin ne kadar mütevazi olduğu ve diğer ücretli rejimlere bağlı müesseselere nazaran ne kadar geri olduğu meydandadır.

Bir noktayı da ilâve etmek isterim. Bu memurların hemen hepsi 30 seneyi ikmal etmek üzeredirler ve yakında tekaüt edileceklerdir. Tekaüt edildikten sonra da bu borçlanma aidatı maaşlarından kesilecektir. **Bugünkü şartlar içinde bunlar tekaüt edildikten sonra bir de keseneğe tâbi tutulmaları, bunları büsbütün güç** vaziyete sokacaktır. Arkadaşlar, hak mı, değil mi? Bunu uzun uzadıya münakaşa edecek değiliz. Zaten mutlak hakkın ölçüsünü bulmak kolay değildir. **Fakat bir de insaf ve hakkaniyet vardır.** Devletin en ağır işlerinde çalışmış olan bu emektarlara karşı kadirşinaş olmak lâzımdır. (Alkışlar, kâfi, kâfi sesleri).

İ EKER (Çorum) — Arkadaşlar, biz yüksek heyetinizin takdirinin isabetine karşı hare-

ket etmiş vaziyette değiliz. Nasıl takdir ederseniz isabetin onda olacağına kâni olacağız. Fakat, arkadaşım bir takım prensiplerden bahsetti ve sonra bazı hissiyata hitap etti. Ben hissiyata ait olan hitaba cevap verecek değilim. Bu sizin takdirinize ait bir şeydir. Yalnız borçlanma için umumi kaide % 10 iken bunlarda % 5 borçlanma teklif edilmiştir, bu bir istisnai vaziyettir diyor arkadaşımız Bu istisnai bir vaziyet değildir. Esasen Seyrisefain İdaresinden yeni idarelere nakledilirken, Seyrisefain İdaresinin lâğvi hakkındaki kanunun 15 ci maddesi bunların yeni idarelerde geçirmiş oldukları hizmetin tekaütlüğe esas tutulmasını hak olarak vermiştir. Binaenaleyh bu hakkın mukabilinde % 5 keseneği de şart koymuştur.

Sandığa memba temin etmek prensipi diyor. Sandığa memba temin etmek için memurun kendisinin ödemesi lâzımgelen parayı sandıktan almak, sandığa varidat temin etmek prensipi ile alâkası mevcut olduğunu sanmıyorum. Böyle bir alâka mevcut değildir. İdareden para alıp ta husu si sandığa vermenin mânası, onun borcunu sandığa tahmil etmekten doğan bir şeydir. Yoksa idarenin varidatını artırmak için alma mânası çıkmaz. Ortalıkta haksızlık yoktur diyorlar. Belki haksızlık yok. Fakat hiç bir hakka da istinat edemez. Çünkü emsali yüzde beş kesenek vermek suretiyle bir hakka nail olurken, bunların kesenek borçlarını idarenin vermesi demek, idareye bunu tahmil etmek için bir sebep bulmak ta çok müşküldür. Böyle bir sebep mevcut değildir.

Sonra, arkadaşım idareye külfet yüklemek değil, idarenin külfetini azaltmak dedi. Ben, kendileri tarafından verilmesi lâzımgelen borcun idare tarafından verilmesi istenildiği zaman idareye külfet tahmil edilmiyor mânasını nasıl anlıyabilirim? Kendilerinin mükellef oldukları borçları idare versin demekle idarenin külfetini artırmak değil, azaltmak mânasını çıkarmak imkânı var mıdır? Böyle bir şey mevcut değildir.

Hulâsa bizim ihtilâf noktamız, aynı idarede müstahdem aynı eski idareden intikal eden tekaüde müstahak iki memurun birisi şimdiye kadar bu idareye geçtiği tarihten itibaren yeni rejim hakkından istifade etmek için keseneğini vermekte devam etsin, öbürüsü, idareye intikal ettiği tarihten sonra keseneğini vermiyerek bunu idare versin. Bunların ikisi arasında hâsıl olan fark müsavatsızlıktır. Biz müsavi hak ve adalet esasına istinadeden Maliye Komisyonu teklifinin reye vazedilmesini teklif ettik. Amma isabet Heyeti Celilenizin yüksek takdirindedir. Biz noktai nazarımızda isabet ettiğimize kaniiz ve bize verilen cevapların hiç birisi bizim kanaatlarımızı değiştirmiş değildir. Fakat, Heyeti Celilenizin takdiri ne suretle tecelli ederse isabetin onda olacağına biz de kani oluruz. (Kâfi sesleri.)

M. M. KANSU (Çoruh) — Arkadaşlar; 15 nci madde böyle demiş, 1700 ncü madde böyle demiş, bunları bir tarafa bırakalım. Hava ile, su ile, ateş ile mücadele eden bu adamlara idarece 60 000 lira verilecek diye encümende muhalif olanlar kiyamet koparıyor. Ayıptır yahu! (Gülüşmeler, doğru doğru sesleri). Birşey sorarım zatı âlilerine. 15 senedir Tekaüt Kanununda yoktu, % 5 verilmiyordu. Şimdi kanun çıktı, % 5 veriliyor. Ohalde memurlardan da vermedikleri 15 seneliği istiyelim mi? Böyle şey olur mu? İdare 60 bin lira koyuyor, vermekle zarar mı ediyor? Eskiden senevi 90 bin veriyordu. Memurların terfihi için çalıştığımız böyle bir sırada, prensip dâvasıdır, 255 nci maddedir, falân gibi sözler doğru değildir. Bunlara Bütçe Encümeninin muvafık bulunan kısmının kararını tetkiketmelidir ve her ne suretle olursa olsun denizcilerin refahına yardım etmeliyiz, hak ve insaf budur. (Yaşa sesleri, şiddetli alkışlar, kâfi kâfi sesleri).

BAŞKAN — Takririnizi reye koyayım mı?

İ. EKER (Çorum) — Koyarsınız kabul edilirse edilir, edilmezse edilmez. (Ret, ret sesleri).

BAŞKAN — İsmet Eker'in buyurdukları, Bütçe Komisyonunun okunan geçici maddesinin değil, Maliye Komisyonunun geçici maddesinin okunup reye konması hakkında takririni okutacağım. (Ret ret sesleri).

MALİYE K. BAŞKANI A. BAYINDIR (İstanbul) — Sayın arkadaşlar; Yüksek Meclisiniz misline pek ender tesadüf edilir bir hukuki hâdise ile karşı karşıya bulunuyor. Binaenalayeh yüksek dikkatinizi bu nokta üzerinde teksif etmenizi istirham ederim.

Mevzuubahis mesele Seyrisefain İdaresinden Denizyollarına intikal eden memurların tekaüt vaziyetidir. Asıl işin tekâsüf ettiği nokta müddeti hizmeti 15 seneden az eski memurlarla müddeti hizmeti 15 seneden çok olan memur-

lardır. Müddeti hizmeti 15 seneden fazla olanlar hakkında 3137 sayılı kanun istisnai vaziyetler kabul etmiştir. İstisnai vaziyetlerden birisi son maaşı kırk liradan aşağı olanların bir derece yüksek maaşla tekaütlüğe mazhar olmalarıdır. İkincisi müddeti hizmeti 15 seneden fazla olanlar diğer idareye geçtikleri takdirde burada geçen müddetlerinin hizmet müddetlerine mahsup edilmesidir. Bu istisnai vaziyettir. Bu lehlerinedir. Aleyhlerine olan hüküm ise yine istisnai olarak bunların Seyrisefainden son aldıkları maaş üzerinden tekaüt edilecekleridir.

Denizyolları idaresine intikal ettiği sırada bunlara 2 maaş arasında fark olmadığı için seslerini çıkarmamışlardır. Fakat hayat icabı maaş arttıkça aradaki mesafe büyümüştür. 40 lira alan 80 lira alınca 40 üzerinden yapılmak istenen tekaütlük muamelesinden şikâyete başlamıştır. Hükümet bu şikâyetleri nazarı dikkate alarak bu teklifi kanuniyi getirmiştir. Bunda bu çapraşık vaziyet tashih ediliyor. ve bunlar denizyollarında aldıkları son maaş üzerinden tekaütlük hakkı tanımıyor, % 5 aidat vermek suretiyle.

Biz bunu müzakere ettik, Hattâ 2 kere müzakere ettik, hakikati eşyanın içinde bu arkadaşların muzmar ve gizli haklarını tezahür ettirmek için 2 kere müzakere ettik, ve neticede bunların lehine arkadaşlarımızdan İsmet Beyin tebarüz ettirdiği gibi % 10 yerine % 5 kesilmesine karar verdik. Fazla bir şey yapmadık, yapamazdık. Maliye Komisyonu nasıl yapabilirdi? Bunlara verilecek para 60 - 90 bin lira deniyor, biz bunu Hazine versin diye nasıl bir teklif yapabilirdik? Biz Bütçe Encümeni değiliz ki, bütçeye tasarruf edelim. Bütçe Encümeni bir âtıfet yapıyor, bunu şimdi öğrenmiş bulunuyoruz. Bunun hakkında Encümenimizin bir noktai nazarı yoktur (Bravo sesleri).

Fakat Yüksek vicdanımızda şunu tebarüz ettirmek isterim ki, burada bu adamlar için gizli bir hak kabul edilmiştir. Bu bunun yürümesidir. Yani açılmış olan bu kapı Yüksek Meclisin tezahüratına bakılırsa büsbütün açılmak isteniyor. Bu mürüvveti herhalde onlar da takdir edeceklerdir. (Bravo sesleri).

İ. EKER (Çorum) — Maliye Komisyonu dahi istemediğine göre ben teklifimi geri alıyorum. (Bravo sesleri, alkışlar).

BAŞKAN — Başka söz istiyen olmadığına ve arkadaşımız da takriri geri aldığına nazaran maddeyi aynen oyunuza sunuyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun geçici 3 ncü maddesinde yazılı ve Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünden sandığa yatırılacak paranın gecikmesi, memur haklarının sağlanmasını ve ödenmesini durduramaz.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun 8 Şubat 1946 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci görüşülmesi bitmiştir.

6 — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/545) [1]

ULAŞTIRMA BAKANI Gl. A. F. CEBESOY (Konya) — Sayın arkadaşlarım; şimdi müzakeresini yapacağımız kanun geçen sene Şikago'da sivil havacılık hakkında Milletlerarası akit ve imza edilmiş olan mukavele ve Anlaşmaların icabettirdiği modern hava meydanlarının biranevvel yaptırılması gereği üzerine teklif edilmiş bulunmaktadır. Bu iş gayet müstacel olduğu içindir ki, bendenizde Ulaştırma Komisyonunun yapmış olduğu ivedilikle müzakeresi teklifini tekrar ederek, lûtfen kabul etmenizi rica ediyorum. (Kabul, kabul sesleri).

BAŞKAN — Efendim, tasarının ivedilikle görüşülmesi Komisyon ve Ulaştırma Bakanı tarafından teklif ediliyor. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Tasarının ivedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

BAŞKAN — Tümü hakkında söz isteyen var mı?

K. GÜLEK (Bilecik) — Sayın arkadaşlarım;

---

[1] *82 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.*

yüksek huzurunuza sunulan ve dört büyük hava meydanımızı büyültmek, yeniden inşa etmek, teknik vasıtalarla cihazlandırmak üzere 20 milyon liraya kadar taahhüde girişilmesini isteyen bu kanunla, havacılık alanında mühim bir adım atmış olacağız. Bunu ancak takdirle karşılarım.

Dünya havayollarının, coğrafi mevkiimiz icabı bizden geçtiği ve bundan dolayı Milletlerarası ana havayollarının bize uğraması tabiîdir. Biz modern meydanlar inşa etmekle bunu temin etmiş olacağız. Esasen geçen sene Şikago'da toplanan Milletlerarası Havacılık Kongresinde girdiğimiz bir taahhüt de bunları biran evvel yapmamız borcunu bize yüklemişti. Şimdi bunu yerine getirmiş olacağız.

İktisadi bakımdan da çok yerinde bir teşebbüş olan bu sarfiyatı selâmlarım.

Ancak, arkadaşlarım, memleketimizde bir taraftan hava meydanları yapılırken diğer taraftan da uçakların adedini artırmak, biran evvel sivil uçak filomuzu kuvvetlendirmek lâzımdır. Biz iç seferlerimizde büyük muvaffakiyetler kaydettik. Türk Havayolları, çalışmağa başladığı günden bugüne kadar herkesin takdirle gördüğü bir intizam ve mükemmeliyetle işledi. Halkımız uçaklara alıştı ve çok büyük rağbet gösterdi. Bugün uçaklarımızın işlediği aylarda uzun müddet yer almak için beklemek lâzımgelmektedir. Uçak alanlarında köylü vatandaşlarımızın havayolu ile sayahat etmek üzere geldiğini görerek iftihar ediyoruz.

Arkadaşlar uçaklarımızın adedi azdır.. Onun için senenin birçok aylarında sefer yapılamıyor. Şimdi bir taraftan hava meydanlarımızı cihazlandırırken diğer taraftan da tayyarelerimizi çoğaltmak suretiyle bütün sene içinde seferlerimizi temin etmek lâzımdır ve buna biran evvel teşebbüs etmek lâzımdır.

Huzurunuza gelen meydanların yeniden inşası ve teknik cihazlarla tamamlanması kanunu münasebetiyle, bu cihete de ehemmiyet verilmelerini ve eğer icabederse bugün uçak meydanlarımızı yapmak için tevessül ettiğimiz kredi yoluna gidilerek, yahut başka yollardan biranevvel uçak filomuzu itmamı etmelerini Sayın Ulaştırma Bakanından ve Hükümetten temenni ederim. (Alkışlar)

ULAŞTIRMA BAKANI Gl. A. F. CEBESOY (Konya) — Sayın arkadaşlarım, arkadaşımızın Türk havacılığı hakkındaki takdirlerine bilhassa bu kürsüden arzı teşekkür ederim.

Arkadaşlar, Hükümetinizin bu hususlaki gayesi, coğrafi durumumuzdan istifade ederek, faydalanarak beynelmilel havayollarının geçmesine bir taraftan ehemmiyet verirken, tabiî diğer taraftan da iç havayollarımızın inkişafına çalışmaktan da geri durmıyacaktır. Tabiî bunlar bir plân dâhilinde, malî takatimiz dâhilinde tertiplenmiştir. Bu yolda mühim adımlar atmaktayız. Şimdilik kendilerini temin edebilirim ki, bu sene için mesaimize diğer senelere nispeten daha çok faaliyetimiz olacaktır. (Bravo sesleri).

BAŞKAN — Başka söz isteyen yoktur. Maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — Memleket iç ve dışında hava ulaştırmasının sağlanması maksadiyle yeniden meydan, pist, hangar, işletme binaları yapılması, mevcutların genişletilmesi ve düzenlenmesi, bu meydanlara gerekli her türlü makine, teçhizat ve tesisat ve taşıtların satınalınması veya yaptırılması için, yıllık ödeme miktarı (5) milyon lirayı geçmemek üzere (15) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Ulaştırma Bakanı ve faizleriyle birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmağa Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1 nci madde gereğince girişilecek yüklenmeler her yıl Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinin (A) işaretli cetvellerinde özel bölümlere konulacak ödeneklerle karşılanır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1946 yılı Genel Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmındaki 450 nci (Havayolları Devlet İşletme İdaresine) bölümüne (3) milyon lira ek ödenek verilmiştir.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (4860 sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı) adıyla yeniden açılan (20/A) bölümüne (3) milyon lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 15 nci (Hava ve yer taşıtları giderleri) bölümünün (2) nci (Satınalma) maddesinden (500 000) lira ve 16 ncı (Meydanlar ve istasyon binaları, hangar ve atelye yapma, kurma ve kamulaştırma ve onarma işleri) bölümünden (1 500 000) lira aynı cetveldeki (20/A) (4860 sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı) bölümüne aktarılmıştır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün, 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetlileri ile aynı kanunun konusu dışında kalan memurları ve taşıtları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bölüm numaralariyle çeşitleri bağlı (E) işaretli cetvelde yazılı tertiplerden 3656 sayılı kanunun 9 ncu maddesi gereğince yönetimi gerekli geçici hizmetler için aylık ücretli memur ve hizmetliler kullanabilir. Bunların kadrolariyle 3656 sayılı kanunun 13 ncü maddesi hükümlerine uygun uzmanlık yerleri Bakanlar Kurulu karariyle belirtilir ve ertesi yıl bütçesi ile Büyük Millet Meclisine verilir. Bu bölümlerden alınacak kadroların eldeki kadrolara ekleme olmaması gerektir.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa ilişkin (E) cetveli eklenmiştir.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Devlet Havayolları 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (R) işaretli cetvele ilişik formül eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun ivedilikle görüşüldüğü için müzakeresi bitmiştir. Şimdi açık oyunuza sunuyorum.

BAŞKAN — Gündemin 3 ncü maddesini, görüşme müddeti dolmadığından geçiyorum.

7. — İnebolu ve Amasra limanlarının yapımı için gelecek yıllara geçiri yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları raporları (1/524) [1]

BAŞKAN — Tümü hakkında söz istiyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İnebolu ve Amasra limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — İnebolu ve Amasra limanlarındaki dalgakıranların onarılma ve uzatılmaları ve bu limanlarda yanaşma yerleri, tarama ve limanla ilgili diğer işlerin yapılması için yıllık ödeme miktarı 900 000 lirayı geçmemek üzere üç buçuk milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Bayındırlık Bakanlığı ve faizleriyle birlikte bu miktara kadar bono çıkarmağa Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı işler için gerekli ödenek Genel Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Bayındırlık Bakanlığı kısımlarına konur.

---

[1] *81 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.*

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Amasra'da dalgakıran tamir ve inşası için gelecek yıllara geçici taahhüt icrası hakındaki 7 . VII . 1939 tarih ve 3715 sayılı kanun kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Bayındırlık Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci görüşümü bitmiştir.

BAŞKAN — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesine dair kanuna oy vermiyenler varmı?... Oy toplama işi bitmiştir.

Toplanan oyun sonucunu bildiriyorum :

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesine dair olan kanuna (288) milletvekili oy vermiştir. Yeter sayı vardır, kanun (288) oyla kabul edilmiştir.

Gündemde başka birşey yoktur gelecek Birleşim ayın 11 nci Pazartesi günü saat 15 tedir.

Oturuma son veriyorum.

Kapanma saati : 16,38

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesine dair kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	455
Oy verenler	:	288
Kabul edenler	:	288
Kabul etmiyenler	:	0
Oya katılmıyanlar	:	165
Çekinserler	:	0
Açık Milletvekillikleri	:	2

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
A. TAŞKAPILI
B. TÜRKER

AĞRI
H. BAYRAK
R. R. PASİN
H. TUGAÇ

AMASYA
N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS
A. K. YİĞİTOĞLU

ANKARA
B. BAYKAN
A. BAYTIN
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
H. N. MIHÇIOĞLU
Z. YÖRÜK

ANTALYA
N. AKSOY
M. ÇANKAYA
Dr. G. KAHRAMAN

AYDIN
Dr. H. ALATAŞ
Dr. M. GERMEN
N. GÖKTEPE
A. S. LEVEND

BALIKESİR
M. AKPINAR
O. N. BURCU
P. ETÇİOĞLU
H. KARAN
H. KÜÇÜKLER
H. ONAT
F. TİRİTOĞLU
Y. S. UZAY
İ. H. UZUNÇARŞILI

BİLECİK
K. GÜLEK
Dr. M. SUNER

BİNGÖL
F. F. DÜŞÜNSEL

BİTLİS
M. ERTAN

BOLU
H. C. ÇAMBEL
C. ÖZÇAĞLAR
Dr. Z. ÜLGEN

BURDUR
M. SANLI
Dr. A. R. YEŞİLYURT

BURSA
A. AKGÜÇ
Gl. A. ATLI
A. DURU
A. M. ERHAN
M. F. GERÇEKER
Dr. R. GÜRAN
Dr. M. T. SİMER
Gl. N. TINAZ

ÇANAKKALE
S. T. ARSAL
S. BATU
R. BULAYIRLI
H. ERGENELİ
A. KAMÇIL

ÇANKIRI
Dr. A. ARKAN
A. İNAN
T. ONAY
M. A. RENDA

ÇORUH
A. R. EREM

ÇORUM
E. S. AKGÖL
E. ALPSAR
N. ATALAY
Dr. M. CANTEKİN
M. ÇAĞIL
İ. EKER

DENİZLİ
C. ÇALGÜNER
A. EGE
H. GÜNVER
N. KÜÇÜKA
E. A. TOKAD

DİYARBAKIR
R. BEKİT
Dr. İ. T. ÖNGÖREN
Gl. K. SEVÜKTEKİN
K. ŞEDELE
Ş. ULUĞ

EDİRNE
M. E. AĞAOĞULLARI
F. BALKAN
M. N. GÜNDÜZALP
Dr. F. MEMİK

ELÂZIĞ
H. KİŞİOĞLU
İ. YALÇIN

ERZİNCAN
A. FIRAT
A. S. İLTER
F. KALFAGİL
Ş. SÖKMENSÜER

ERZURUM
A. AKYÜREK
S. ALTUĞ
N. DUMLU
N. ELGÜN
Ş. KOÇAK
Gl. Z. SOYDEMİR

ESKİŞEHİR
Y. ABADAN
İ. ARUKAN
İ. U. AYKURT
E. SAZAK

GAZİANTEB
Ö. A. AKSOY
Dr. M. CANBOLAT
B. KALELİ
Dr. A. MELEK
Ş. ÖZDEMİR
M. ŞAHİN

GİRESUN
M. AKKAYA
İ. GÜRAK
N. OSTEN
İ. SABUNCU
A. SAYAR
A. ULUS

GÜMÜŞANE
H. F. ATAÇ
Ş. ERDOĞAN
R. GÜRELİ
E. S. TÖR

HATAY
Gl. E. DURUKAN
H. ILGAZ
H. SELÇUK

İÇEL
Dr. M. BERKER
Ş. TUGAY
Gl. Ş. TÜRSAN

İSPARTA
M. KARAAĞAÇ
K. TURAN
C. TÜZEMEN

İSTANBUL
Dr. G. ATAÇ
A. BAYINDIR
Dr. K. C. BERKSOY
A. H. DENİZMEN
Dr. H. DİKER
A. Ş. ESMER
M. H. GELENBEĞ
Gl. K. KARABEKİR
Z. KARAMURSAL
H. KORTEL
Ş. A. ÖGEL
F. ÖYMEN
V. SARIDAL
A. R. TARHAN
İ. H. ÜLKMEN
M. ÜSTÜNDAĞ

İZMİR
Ş. ADALAN
B. ARIMAN
M. BİRSEL
Dr. H. H. CURA
E. ÇINAR
S. DİKMEN
S. EPİKMEN
R. KÖKEN
H. MENTEŞE
E. ORAN
Ş. SARACOĞLU
Ş. YUNUS

KARS
E. DEMİREL
C. DURSUNOĞLU
Gl. H. DURUDOĞAN
Dr. E. OKTAY
Z. ORHON
E. ÖZOĞUZ

KASTAMONU
A. BİNKAYA
T. COŞKAN
H. ÇELEN
R. SALTUĞ
N. TAMAÇ
T. TAŞKIRAN

KAYSERİ
A. H. KALAÇ
R. ÖZSOY
M. K. ŞATIR
M. TANER
N. TOKER
C. TÜZEL

KIRKLARELİ
Z. AKIN
Korgrl. K. DOĞAN
N. KANSU
Ş. ÖDÜL

KIRŞEHİR
F. ÇOBANOĞLU
F. SELER
Ş. TORGUT
İ. TURAN

KOCAELİ
A. F. ABASIYANIK
S. ARTEL
N. ERİM
R. FENMEN
Koramiral Ş. OKAN
İ. S. YİĞİT

KONYA
V. BİLGİN
M. A. BİNAL
Gl. A. F. CEBESOY
S. ÇUMRALI
A. H. DİKMEN
Ş. ERGUN
Dr. S. IRMAK
H. KARAGÜLLE
N. H. ONAT
T. F. SILAY
A. R. TÜREL

KÜTAHYA
M. ERKMEN

MALATYA
E. BARKAN
K. EVLİYAOĞLU
M. ÖKER
Dr. C. ÖZELÇİ
M. Ş. ÖZPAZARBAŞI
M. PEKTAŞ
H. SAĞIROĞLU
O. TANER
M. N. ZABCI

MANİSA
Korgrl. A. R. ARTUNKAL
R. N. EDGÜER
İ. EREM
K. KARAOSMAN
F. KURDOĞLU
Y. ÖZEY
F. USLU

MARAŞ
A. YAYCIOĞLU

MARDİN
Gl. S. DÜZGÖREN
R. ERTEN
H. MENEMENCİOĞLU
Dr. A. URAS
L. ÜLKÜMEN

MUĞLA
A. ÇAKIR

Orgrl. İ. ÇALIŞLAR
C. KARAMUĞLA

MUŞ

K. KOTAN

NİĞDE

A. G. BODRUMLU
R. DOLUNAY
H. MENGİ

ORDU

Ş. AKYAZI
İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER
H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK

RİZE

Dr. S. A. DİLEMRE
A. ZIRH

SAMSUN

C. BİLSEL
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
İ. EZGÜ
N. FIRAT
N. ÖZTUZCU
M. A. YÖRÜKER

SEYHAN

K. ÇELİK
Dr. K. SATIR

SİİRD

A. R. ESEN
E. KILIÇCIOĞLU
S. TUNCAY

SİNOB

C. ATAY
C. K. İNCEDAYI
Dr. B. KÖKDEMİR

SİVAS

M. Ş. BLEDA
E. DİZDAR
Gl. F. ERBUĞ
Amiral H. GÖKDALAY
Ş. GÜNALTAY
H. IŞIK
R. Ş. SİRER
İ. M. UGUR
A. YURDAKUL

TEKİRDAĞ

E. ATAÇ
F. ÖZTRAK
E. PEKEL
N. TRAK
C. UYBADIN

TOKAD

S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
N. POROY

TRABZON

S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
F. A. BARUTCU
S. DAY
D. EYİBOĞLU
T. GÖKSEL
L. YAVUZ

TUNCELİ

N. S. SILAN
H. ÜÇÖZ

URFA

K. BERKER
R. SOYER
E. TEKELİ
S. K. YETKİN

YOZGAD

Z. ARKANT
Y. D. KARSLIOĞLU
S. KORKMAZ
A. SUNGUR

ZONGULDAK

Dr. R. BARKIN
Ş. DEVRİN
E. ERİŞİRGİL
Y. Z. ÖZELÇİ
Ş. TANSAN
R. VARDAR

[Oya katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR

İ. H. BALTACIOĞLU
H. ÇERÇEL
A. ÇETİNKAYA (İ)
S. YURDKORU

ANKARA

M. AKSOLEY
Gl. N. ANILMIŞ
F. R. ATAY
H. O. BEKATA
R. BÖREKCİ
M. ERİŞ
İ. İNÖNÜ (Cumhurbaşkanı)
M. KAYAOĞLU (İ.
M. ÖKMEN

ANTALYA

H. T. DAĞLIOĞLU
F. SÖKMEN (İ.)
N. E. SUMER (Bakan)
Dr. C. TUNCA

AYDIN

Gl. R. ALPMAN
Dr. R. LEVENT
A. MENDERES

BALIKESİR

H. ÇARIKLI
M. DEMİR (İ.)
S. ÖRGEEVREN
Gl. K. ÖZALP

BİLECİK

M. Ş. ESENDAL
K. SUN

BİNGÖL

T. BANGUOĞLU

BİTLİS

B. OSMA

BOLU

H. Ş. ADAL
Korgl. A. ALPTOĞAN
H. R. ÖYMEN
C. S. SİREN

BURDUR

Ş. ENGİNERİ

BURSA

R. CANITEZ (İ.)
F. GÜVENDİREN (İ.)
Dr. S. KONUK (Bakan)
M. B. PARS

ÇANAKKALE

R. N. GÜNTEKİN

ÇANKIRI

B. ERKİN (Hasta)

ÇORUH

M. M. KANSU
A. TÜZÜN
A. US

ÇORUM

H. AKDOĞAN
Dr. C. KAZANCIOĞLU

DENİZLİ

F. ASAL
Dr. H. BERKMAN
Dr. B. UZ

DİYARBAKIR

O. OCAK

EDİRNE

E. DEMİRAY

ELÂZIĞ

F. AĞRALI (İ.)
F. A. AYKAÇ (İ.)
S. SAĞIROĞLU

ERZİNCAN

B. K. ÇAĞLAR

ERZURUM

Gl. P. DEMİRHAN
R. DİNÇ
M. H. GÖLE

ESKİŞEHİR

İ. ÖZDAMAR (İ.)

GAZİANTEB

Dr. M. A. AĞAKAY
C. S. BARLAS

GİRESUN

Gl. İ. SÖKMEN (İ.)
F. YÜZATLI

GÜMÜŞANE

C. SELEK

HAKKARİ

A. R. GÖKSİDAN

HATAY

A. Ş. DEVRİM (İ.)
B. S. KUNT
A. TÜRKMEN (İ.)

İÇEL

T. C. BERİKER
F. C. GÜVEN
R. KORALTAN
H. S. TANRIÖVER

İSPARTA
K. AYDAR
H. ÖZDAMAR (İ.)

İSTANBUL
C. E. ARSEVEN
Gl. R. BELE
S. CİMCOZ (İ.)
İ. A. GÖVSA
Dr. Gl. N. İ. GÖZCÜ
F. HAMAL
H. C. YALÇIN

İZMİR
H. ONARAN
Dr. K. ÖRS
H. Â. YÜCEL (Bakan)

KARS
Ş. KARACAN
F. KÖPRÜLÜ

KASTAMONU
H. ÇORUK
Dr. F. ECEVİT
Z. ORBAY

KAYSERİ
F. BAYSAL
Ö. TAŞÇIOĞLU
S. H. ÜRGÜBLÜ (Bakan)

KIRKLARELİ
Dr. F. UMAY

KOCAELİ
Dr. F. Ş. BÜRGE
A. DİKMEN
S. PEK
İ. TOLON

KONYA
S. ARIKAN
F. GÖKMEN
K. OKAY
Dr. O. Ş. ULUDAĞ

KÜTAHYA
B. ATALAY
H. BENLİ
Dr. A. S. DELİLBAŞI
S. KUTMAN
H. PEKCAN
R. PEKER
A. TİRİDOĞLU
Ö. B. UŞAKLI (İ.)
V. UZGÖREN

MALATYA
N. BAYDAR
T. TEMELLİ

MANİSA
H. BAYUR
O. ERÇİN
Ş. R. HATİPOĞLU (Bakan)
Dr. S. E. KÂATÇILAR
H. SARHAN

MARAŞ
Dr. K. BAYİZİT
R. KAPLAN
H. R. TANKUT
A. H. TANPINAR

MARDİN
İ. F. ALPAYA (İ. Ü.)
E. ERGİN

MUĞLA
H. KİTABCI
F. O. MENTEŞEOĞLU

MUŞ
H. KILICOĞLU (İ.)

NİĞDE
Dr. R. F. TALAY (İ.)
H. TEPEYRAN (İ.)
H. ULUSOY

ORDU
S. S. TARCAN (İ.)

RİZE
T. B. BALTA
H. C. BELÜL
K. KAMÛ
F. SİRMEN (Bakan)

SAMSUN
H. ÇAKIR
S. ERBAY

SEYHAN
D. ARIKOĞLU
Gl. N. ELDENİZ
Ş. İŞCEN
C. ORAL
H. URAN (Bakan)
A. M. YEGENA

SİİRD
B. TÜRKAY

SİNOB
H. ORUCOĞLU
İ. H. SEVÜK

SİVAS
A. ESENBEL
K. KİTAPÇI (İ.)
N. SADAK

TEKİRDAĞ
R. APAK

TOKAD
R. ERİŞKEN
G. PEKEL
R. A. SEVENGİL

TRABZON
M. S. ANAMUR
H. N. BOZTEPE (İ.)
R. KARADENİZ (Bakan)
H. SAKA (Bakan)

URFA
H. S. COŞAR
A. K. TECER

VAN
İ. ARVAS
N. BERKER (İ.)
M. BOYA (İ.)

YOZGAD
M. ALLIOĞLU
C. ARAT
S. İÇÖZ

ZONGULDAK
A. GÜREL
A. R. İNCEALEMDAROĞLU
H. A. KUYUCAK

[Açık milletvekillikleri]

Niğde : 1 | **Seyhan : 1**

T. B. M. M. Basımevi

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memurları tekaüt sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ulaştırma, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/326)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/160 - 6/1909

5 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memurları tekaüt sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair Münakalât Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 15 . VI . 1944 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

3137 sayılı kanuna ek kanun lâyihası mucip sebepleri

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umnum Müdürlüğü memurlarının tekaütlük işlerini düzenliyen 3137 sayılı kanunda (Aşağıdaki fıkralarda izah edilen sebepler dolayısiyle) bazı değişiklikler icrasına ihtiyaç duyulduğu için ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

1. — 3137 sayılı kanunda Denizyollar ve Limanlar idaresinin müteferrik müstahdemleri için normal tekaütlük hakkı tanınmış halbuki gerek demiryollarında ve gerek Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, İnhisarlar ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin bu kabîl müstahdemleri tekaüt sandıklariyle ilgilendirilerek bu zümrenin de refahı temin edilmiş ve iktisadi bir teşekkül olan Denizyollar ve Limanlar İdaresi elemanlarının büyük bir kısmını gemi adamları teşkil etmekte bulunmuş olduğundan bu idarenin müteferrik müstahdemlerinin de istikbal endişelerinin giderilerek vazifelerine daha candan sarılmalarını temin maksadiyle bunlarında tekaütlük nimetinden istifadelerini mümkün kılacak olan birinci madde yazılmıştır.

2. — İhtısas mevkiinde çalışan memurlarla yukarıki fıkralarda arzedilen müteferrik müstahdemlerin ücretlerinin ne kadarından tekaüt aidatı kesileceğini ve bilmukabele tekaüt aylıklarının da ne miktar üzerinden bağlanacağını tasrih için 4222 sayılı kanunun 12 nci maddesinden iktibasen lâyihanın ikinci maddesi hazırlanmıştır.

3. — Ahkâmı halen mer'i olan 16 Ağustos 1306 tarihli İdarei Mahsusa Tekaüt Nizamnamesi, yetimlerin birinden diğerine maaş münakalesine cevaz vermekte ise de tekaüt işlerinde tasfiye ve nihayetlendirme esas olduğu ve 1683 sayılı Askerî ve mülkî Tekaüt Kanunu ile bundan sonra intişar eden tekaüt sandıkları kanunlarında bu hükme yer verilmemiş bulunduğu cihetle bu sandıkta da mez-

kûr Nizamname hükümlerine göre tahsis edilmiş olan yetim maaşlarımda daha mütekâmil olan diğer kanunlara mütenazır muamele yapılmasını temin zımnında lâyihanın üçüncü maddesi yazılmıştır.

4. — 1683 sayılı kanundan evvelki hükümlere göre bağlanmış ve miktarı cüzi bulunmuş olan tekaüt ve yetim aylıklarına birer miktar zam yapılmış olan 3835 ve 4464 sayılı kanunlardan (Sarahat bulunmaması hasebiyle) 1306 tarihli Nizamname hükümlerine göre bu idareden bağlanmış maaş sahipleri istifade ettirilememişti. Halbuki bunların da maaş hadleri aynı miktarda az olduğu gibi adedleri de mahdut bulunduğundan ekserisi dul, yetim ve bir kısmı da son günlerine yaklaşmakta olan mütekaitlere bilhassa hayat pahalılığı olan bu sırada bu nimetin bahşedilmesi adalet prensiplerine daha uygun olacağı düşüncesiyle lâyihanın dördüncü maddesi hazırlanmıştır.

5. — 3137 saylı kanunun 15 nci maddesi, sandıktan başlanacak maaşların her ay iptidasında verilmesini amir olduğundan halbuki gerek 1683 sayılı kanuna göre verilen ve gerek kanunla kurulu tekaüt sandıklarından bağlanan maaşların üç aylığının peşinen verilip hem maaş sahiplerinin her ay maaş almak için yaptıkları zahmet ve külfetten kurtarılması hem de muhasebe muamelâtının azaltılması maksadıyla lâyihanın beşinci maddesi, Devlet Demiryolları İdaresi memurlarına ait tekaüt sandığı kanununda değişiklik yapan 4001 sayılı kanunun 2 nci maddesine göre yazılmıştır.

6. — 3137 sayılı kanunun 25 nci maddesinin son fıkrası, Denizyollar ve Limanlar İdaresi tekaüt sandığından bağlanacak tekaüt maaşlarının, Devlet Demiryolları İdaresinde aynı maaş alan bir memura kendi kanunu hükümleri dairesindeki aynı müddet için hesabedilecek tekaüt maaşını geçemiyeceğini emretmekte halbuki Denizyollar ve Limanlar İdaresi memurlarının ücretleri 3656 sayılı kanun hükmüne tâbi olup ayrı bir bareme mâlik bulunan Demiryollar İdaresi memurlarının ücret derecelerine uymamakta bulunduğundan ve kanundaki bu hüküm ise bu idare memurlarına bağlanacak tekaüt maaşının, aynı maaşlı ve aynı hizmet müddetli Devlet memurlarına bağlanan maaştan fazla olmamasını temin etmekten ibaret bulunmakta olduğundan en son kabul olunan İktisadi Devlet Teşekkülleri Tekaüt Sandığı hakkındaki 4222 sayılı kanunun 15 nci maddesinde dahi bu cihet tahtı temine alınmakla beraber ancak son bulunduğu memuriyette iki tefri müddetini dolduranlara bulunduğu derece üzerinden tekaüt maaşı bağlanmasına cevaz verilmiş ve gördükleri hizmetlerin mahiyeti itibariyle bu idare memurlarının tekaütlüklerinde bağlanacak maaşın, 4222 sayılı kanun esaslarına uyması muvafık olacağı düşünülerek lâyihanın 6 ncı maddesi bu esas dairesinde yazılmıştır.

7. — Lâyihanın birinci maddesiyle tekaütlük hakkı tanınan Denizyollar ve Limanları İdaresi gemi adamları ve müteferrik müstahdemlerinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bu vazifelerde bulunanların bu kanunun neşrinden önce gerek bu idarede ve gerek bu idarenin yerini tuttuğu mülga teşekkül, idare ve şirketlerde tekaüde tâbi olmıyarak geçirdikleri hizmet müddetlerinden en çok son on yılının borçlanma esasları dairesinde hizmet müddetlerine eklenmesine imkân verilmiş olmak için ve 4222 sayılı kanunun muvakkat 2 nci maddesindeki hükme mütenazır olarak lâyihanın muvakkat 1 nci maddesi hazırlanmış ve ancak bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 aidata tâbi bulnanların ödedikleri bu paraların - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü tatbik edilmemek şartiyle - borçlanacakları miktardan indirilmesi kaydı ilâve edilmiştir.

8. — Yine % 2 aidata tâbi bir hizmette iken bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce % 5 aidatlı bir hizmete geçmiş olanların % 2 aidata tâbi olarak geçen hizmet müddetleri hakkında dahi muvakkat birinci madde hükmünün cereyan eylemesi madelete uygun görülerek lâyihanın muvakkat 2 nci maddesi kaleme alınmıştır.

9. — 3137 sayılı kanunun 42 nci maddesiyle mülga Seyrisefain İdaresinden halef idarelere nakledilmiş bulunan memurlardan 1306 tarihli nizamname hükmüne göre tekaüde tâbi hizmet müddetleri 15 seneden az olanların eski hizmetleri, halef idarelerdeki hizmetlerine eklenerek haklarında bu kanun hükmünün tatbiki kabul edilmiş ve hizmetleri 15 sene ve daha ziyade olanlar ise bu kanunla alâkalandırılmıyarak ve ücretlerinden de tekaüt aidatı namiyle birşey kesilmiyerek yeni idarelerdeki hizmetleri, eski hizmetlerine eklenmek suretiyle haklarında 1683 sayılı kanun hükümleri dai-

resinde ve fakat seyrisefain idaresinde iken son aldıkları maaş esası üzerinden (yalnız bu maaş kırk lira ve bundan az ise bir mafevk maaş üzerinden) tekaüt aylığı bağlanması cihetine gidilmişti.

Bu ikinci kısım yani Seyrisefain İdaresindeki hizmetleri 15 sene ve daha ziyade olanlar, 3656 sayılı kanundaki terfi müddetlerini doldurdukça ücretlerinin artmasına rağmen tekaüt maaşlarının mülga Seyrisefainden son aldıkları maaş esası üzerinden tahsisinin mağduriyetlerini mucip olmakta bulunduğundan bahisle bu maaşın, tekaüt oldukları zaman almakta oldukları ücretleri üzerinden bağlanması talebinde bulunmuşlar ve filhakika bu maaşın bağlanmasında : Seyrisefain İdaresindeki hizmetleri 15 seneden az olan birinci kısım için tekaüt oldukları zaman almakta oldukları ücretler esas tutulduğu halde ikinci kısım için halef idarelerdeki ücretlerinden tekaüt aidatı kesilmiyor diye ta Seyrisefainde iken son aldıkları maaşın esas tutulması ve birinci kısma dâhil olmağı tercih edecekler için bir hiyar hakkının dahi tanınmaması madelete uygun görülmiyerek bunlardan arzu edenlerin halef idarelerde geçen hizmetleri zarfında aldıkları ücretlerin % beşini borçlanmaları ve bunun karşılığının da Denizyollar ve Limanlar İdaresi bütçesinden sandığa ödenmesi mukabilinde kendilerinin birinci kısım gibi sandıkla alâkalandırılıp tekaüt maaşının mecmuu hizmetlerine göre ve son ücretleri esası üzerinden sandıkça verilmesi ve bunların mülga Seyrisefainde geçen hizmetlerinin her yılı için de iki asli maaşların kezalik Denizyollar ve Limanlar İdaresi bütçesinden sandığa tediyesi esası tesbit olunarak 4222 sayılı kanunla kabul edilen esaslar dairesinde lâyihanın muvakkat 3, 4 ve 5 nci maddeleri hazırlanmıştır.

10. — Lâyihanın 7 ve 8 nci maddeleri, kanunun mer'iyetine ve icrasına memur olanlara ait hükümleri ihtiva etmektedir.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. 1/326
Karar No. 2

2 . XII . 1944

Yüksek Başkanlığa

«Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memurları tekaüt sandığı» hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve 15 nci, 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası, Münakalât Vekilliği müsteşarı ve salâhiyetli arkadaşları hazır oldugu halde incelendi.

Verilen izahlara ve Hükümetin mucip sebeplerine göre, bu lâyihanın 3137 sayılı kanundan sonra çıkan kanunlarla, Devlet Demiryolları, Ziraat Bankası, İnhisar İdareleri ve İktisadi Devlet Teşekkülleri gibi müesseselerimizin memur ve müteferrik müstahdemlerinin emekli, dul ve yetimlerine bahşedilen haklardan, Devlet Denizyolları ve Limanları memur ve müstahdemlerinin de aynı suretle faydalanmalarını sağlamak maksadiyle teklif edildiği anlaşılarak, kabul edilmiş ve maddelere geçilmiştir.

Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde : 4222 sayılı kanunun 12 nci maddesinden aynen alınmış ve ancak müteferrik müstahdemler kastedildiğine ve ihtısas mevkiindeki memurlar için esasen 3659 sayılı kanunun 9 ncu maddesinde kâfi sarahat bulunduğundan, maddenin baştarafında (memurlarla) ya kadarki kısmı ile son fıkrası kaldırılmış ve birinci maddeye uygun olarak yeniden yazılmıştır.

Üçüncü madde : Yetim maaşlarının, birinden ötekine intikali yerine, tasfiyeyi ileri süren bir maddedir, 16 Ağustos 1306 tarihli İdarei Mahsusa Tekaüt Nizamnamesi yetimlerin birinden ötekine maaş intikalini kabul ediyor. Halbuki 1683 sayılı Askerî ve Mülkî Tekaüt Kanunu ile bundan sonra çıkan muhtelif millî müesseselerimize ait tekaüt sandıkları kanunlarında ise böyle bir hüküm yoktur. Bu maddenin, daha sonra çıkan daha mütekâmil kanunlar hükkmlerine uygun olması için teklif edildiği anlaşılmıştır.

Maddenin görülen maksadı sağladığı anlaşılan 1683 sayılı kanunun 50 nci maddesinin zikri suretiyle yazılması uygun görülmüş ve o şekilde yeniden yazılmıştır.

4 ve 5 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat birinci maddenin (A) fıkrasındaki (3) aylık müracaat müddetini Encümenimizden evvelce geçmiş olan Devlet Demiryollarına ait aynı konudaki teklifimize uygun olarak 6 aya çıkarılması ve (B) fıkrasının da (A) fıkrasına uygun olarak yazılması, muvafık görülmüş ve o yolda yeniden yazılmıştır.

Muvakkat ikinci madde : Aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat üçüncü madde : Dahi bu kanun lâyihasının üçüncü maddesi ile birinci muvakkat maddesine uygun olarak yeniden yazılmıştır.

Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi üzere Maliye Encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ulaştırma Ko. Başkanı		Sözcü
Kütahya		Çoruh
R. Peker		*A. R. Erem*
Kâtip		
Hatay	Erzurum	İzmir
H. Ilgaz	*S. Altuğ*	*Dr. K. Örs*
Kars	Kırşehir	Kocaeli
E. Demirel	*F. Seler*	*R. Fenmen*
Ordu		Sivas
Dr. V. Demir		*H. Gökdalay*
Trabzon		Tunceli
M. Aydın		*H. Üçöz*

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/326
Karar No. 13

20 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü Memurları Tekaüt Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve 15 ve 25 nci maddelerin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ile Ulaştırma Komisyonunun raporu ve gerekçeleri, Maliye ve Ulaştırma Komisyonunun raporu ve gerekçeleri, Maliye ve Ulaştırma Bakanlıklarının yetkili temsilcileri hazır olduğu halde incelendi.

Verilen izahlara ve tasarının gerekçesine göre bu tasarının 3137 sayılı kanundan sonra çıkan kanunlarla, benzeri kurumların tekaüt sandıklarından faydalanan memur ve müteferrik hizmetlilerinin tekaütlük işlerinde bağışlanan bazı haklardan bu idare memur ve hizmetlilerinin de aynı suretle faydalanmalarını ve 1306 tarihli İdarei Mahsusa Tekaüt Tüzüğüne dayanılarak bağlanmış emekli ve yetim aylıklarının 1683 sayılı kanundan evvelki hükümlere göre bağlanmış maaşlara yapılan zamlardan bunların da istifadelerini sağlamak maksadiyle teklif edildiği ve yine bu tüzük gereğince bağlanmış maaşların münakale ve tasfiyesi hususunda 1683 sayılı kanundaki hükümlerin bunlara da uygulanmasını ve dolayısiyle işlem birliğin temin edilmek istendiği anlaşılarak kabul edilmiş ve maddelere geçilmiştir.

Birinci madde : Aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde : Ulaştırma Komisyonunun yaptığı değişiklik münasebetiyle bu idarenin ayrık ve uzmanlık yerlerinde çalışanların durumları üzerinde yapılan incelemede bunların 3656 sayılı kanunun 6 ve 13 ncü maddeleri gereğince aldıkları ücretlerin tekaüt aidatının 3137 sayılı kanunda bir sarahat bulunmamak yüzünden müktesep hakkı olan derece ücreti tutarı üzerinden değil, almakta oldukları ücretlerin tutarı üzerinden kesilmekte olduğu anlaşılmıştır.

Halbuki benzeri kanunla kurulu tekaüt sandıklarında bu gibilerin tekaüt aidatı müktesep hakları olan ücret tutarı üzerinden kesildiğinden madde, gerek bunların, gerek çeşitli hizmetlerin aidatlarının ne miktar üzerinden kesilmesi icabedeceğini gösterecek şekilde ve 4222 sayılı kanunun 12 nci maddesine göre değiştirilerek yazılmıştır.

Üçüncü madde : 16 Ağustos 1306 tarihli idarei mahsusa tekaüt tüzüğüne göre bağlanmış yetim aylıkları arasında Ulaştırma Komisyonunca tasfiye için tâyin olunan üç liradan fazla aylıklar da bulunduğundan madde, hem tasarıda olduğu gibi haktan düşen yetimin aylığının diğer yetimlere naklinin yapılmamasını, hem de aslı üç liraya kadar olan tekaüt ve yetim aylıklarının 1683 sayılı kanunun 50 nci maddesi esasları dairesinde tasfiyesini temin edecek şekilde değiştirilmiştir.

4, 5 ve 6 ncı maddeler aynen kabul edilmiştir.

Geçici birinci madde : Tasarının bu maddesi ile, kendilerine bu defa tekaütlük hakkı tanınan çeşitli hizmetlilerden istiyenlerin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü ile bu idarenin yerini tuttuğu mülga idare, kurum ve şirketlerde geçen hizmet sürelerinden on yıla kadar olanının borçlandırılmak suretiyle eylemli hizmet sürelerine eklenmesinin istenildiği ve Ulaştırma Komisyonunca da bu görüşe katıldığı anlaşılmaktadır.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünde bulunan hizmetlerden büyük bir kısmı esasen Devlet idaresinde bulunmakla beraber bazı değişiklikler geçirmek suretiyle bu Umum Müdürlüğe intikal etmiş, bir kısmı ise sonradan satınalınarak veya başka suretle idareye maledilmiştir.

Birinci kısma giren memurların tekaütlük hakları 3137 sayılı kanunla sağlanmış ve bunların gerek 3137 sayılı kanun çerçevesine girmemiş olan bundan evvelki ilâvelerde ve gerek Devletin diğer idare ve kurumlarında ücretle geçen hizmet sürelerinden on yılı 4222 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesi delâletiyle geçici ikinci maddesi ve 4644 sayılı kanunun da geçici ikinci maddesi gereğince eylemli hizmet sürelerine eklenmiş bulunmakta ise de satınalınan veya sair suretle Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne verilen ikinci kısım memurlarının mezkûr şirketlerde geçen hizmetleri velevki borçlanma yoluyla olsun eylemli hizmet sürelerine eklenememiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan vaktiyle bu şirketlerin ücretli daimî görevlerinde çalışmış olupta halen bu idarenin dışında kalan Devlet kurumlariyle genel bütçeye dâhil dairelerde bulunanların bu eski hizmetleri de 4644 sayılı kanun dışında kaldığı için tekaüt sandıklarına katılmamıştır.

4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin A, B, C, D, E fıkralarında sayılanların kanunla kurulu bir tekaüt sandığı ile ilgili olan Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum müdürlüğü ile adı geçen maddenin 1 - 7 işaretli bentlerinde yazılı görevler de aylık ücretli olarak geçmiş hizmet sürelerini borçlanma yoluyla eylemli hizmet sürelerine eklenmeleri için altı aylık bir başvurma süresi verilmiş bulunduğundan bu defa yalnız, bu kanunla tekaütlük hakkı tanınan bu idare çeşitli hizmetlilerinin hem 4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin 1 - 7 nci bentlerinde geçmiş hizmetlerini hem de bunlarla adı geçen maddenin (A - E) fıkralarında yazılı hizmetlerde bulunanların Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğüne geçmiş, şirketlerdeki hizmetlerini - satınalınıp belediyelere verilen su, elektrik, tramvay şirketlerinde olduğu gibi - borçlanabilmelerini sağlamak maksadiyle madde, borçlanma işlerine esas tutulan 4644 sayılı kanunun geçici 2 ve 4 ncü maddeleri gözönüne alınarak yazılmıştır.

Geçici ikinci madde: Aynen kabul edilmiştir.

Geçici üçüncü madde: Mülga seyrisefain idaresindeki hizmeti onbeş yıl ve daha fazla olanların 1683 sayılı kanunla ilgilendirilerek tekaütlüklerinde 40 lira asli maaşı geçmemek üzere seyrisefaindeki son asli maaşlarının bir üst derecesi üzerinden tekaüt aylığı bağlanacağı 3137 sayılı kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrasında ve mülga tahlisiye umum müdürlüğünden mülga denizbanka intikâl eyliyen bu karekterdeki memurlar hakında da ayni hükmün uygulanacağı 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin (B) fıkrasında yazılı ise de, bu memurların zamanla birkaç derece yukarı ücretlere terfi ettikleri ve aralarında halen dört yüz liraya kadar ücret alanlar bulunduğu öğrenilmiştir. Buna mukabil mülga seyrisefain ve tahlisiye idarelerinde hizmeti onbeş seneden az olan memurlar 3137 sayılı kanunla kurulan hizmetle ilgilendirildikleri için sözü edilen kanunun uygun hükümlerinden faydalanarak tekaüt edildikleri tarihte almakta bulundukları son ücretlerinden tekaüt aylığına hak kazanma imkânını elde etmişlerdir.

Binaenaleyh, bu farklı muamelelerin ortadan kaldırılması ve ikinciler gibi birincilerin de son ücretlerinden tekaüt olmalarının teminini amaç tutan işbu geçici üçüncü madde, bu gibilerin aidat

vermedikleri süre içinde almış oldukları ücretlerin tutarının yüzde beşini namlarına borç kaydederek tahsili, ve bunun bir mislinin de Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçesinden tekaüt sandığına ödenmesini şart koşmuştur.

Bununla beraber bu hükmün haklarında uygulanması, ilgililerin maddede yazılı süre içinde isteklerine bağlı bulunduğu cihetle tamamen ihtiyaridir.

Diğer taraftan tasarıda borçlandırıldıkları miktarın her ay verilecek ücretleri tutarından yüzde onunun kesilmesi suretiyle tahsili derpiş edilmiş bulunmakta ise de, bunların ayrıca da normal tekaüt aidatı olarak yüzde beş verecekleri nazara alınmış ve kendilerini sıkıntıya düşürmemek için borçlanacakları bu paranın aylıklarından yüzde beş kesilmek suretiyle tahsili uygun görülerek madde, 4222 sayılı kanunun geçici maddelerinden mülhem olarak yazılmıştır.

Geçici dördüncü madde : Haklarında yukariki geçici üçüncü madde hükmü uygulanan memurlardan Tahlisiye Umum Müdürlüğü memurları 1683 sayılı kanuna tâbi tutulmuş bulunduklarından ve esasen bu madde 4222 sayılı kanunun 18 nci maddesi uyarınca mülga Seyrüsefain ve Tahlisiye idarelerinde geçen her hizmet yılı için o idarelerdeki son asli maaşlarının iki mislinin Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçesinden tekaüt sandığına ödenmesini amaç tutmakta olduğundan madde ona göre değiştirilmiştir.

Geçici beşinci madde : Aynen kabul edilmiştir.

Altıncı ve yedinci maddelerde : şekil değişikliği yapılmıştır.

Havalesi üzere Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Başkanı
İstanbul
A. Bayındır

Bu rapor Sözcüsü
İzmir
Ş. Adalan

Kâtip
Ankara
M. Aksoley

Afyon
S. Yurdkoru

Antalya
H. T. Dağlıoğlu

Burdur
Ş. Engineri

Kastamonu
H. Çelen

Malatya
M. N. Zabcı

Tekirdağ
E. Ataç

Tokad
C. Kovalı

Van
İ. Arvas

Zonguldak
Y. Z. Özençi

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/326
Karar No. 56

5 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Memurları Emekli Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 5 . VII . 1944 tarihli ve 6/1909 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma ve Maliye Komisyonları raporlariyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma ve Maliye Bakanları ve mezkûr idare Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün bünyesinde toplanmış bulunan çeşitli müesseseler memur ve hizmetlilerinin emeklilik haklarında yeniden bir düzenleme yapmak maksadiyle hazırlandığı anlaşılan tasarı Komisyonumuzca da esas olarak kabul edilmiş ve görüşmeler Maliye Komisyonu metni üzerinden yapılmıştır.

Tasarı; İdarede çalışan çeşitli hizmetlilere de benzeri müessese ve kurumlarda olduğu gibi emeklilik hakkı tanınması, ihtısas ve istisna mevkilerinde çalışanların tahsil ve hizmet vaziyetlerine göre intibak edebilecekleri derece maaşı üzerinden diğer sandıklarda olduğu gibi emeklilik keseneğine tâbi tutulmaları, eski İdarei Mahsusa Nizamnamesinin dul ve yetimler

arasında maaş münakalesi icrasına dair hükmünün halen tatbik sahası bulunmadığından kaldırılması ve üç liraya kadar asıl maaş almakta olan dul ve yetimlerin de on senelikilerinin verilmesi suretiyle tasfiyelerin icrası, Devletten emekli, dul ve yetim maaşı almakta olanlara muhtelif kanunlarla yapılan zamlardan İdarei Mahsusa Tekaüt Nizamnamesine göre tekaüt edilenler istifade etmediklerinden bu zamların adı geçenlere de teşmili, bu idareden tekaüt, dul ve yetim maaşı almakta olanların aylıklarının da Devletteki gibi üç ayda bir verilmelerinin sağlanması, 3137 sayılı İdare Emekli Kanununun maaş tahsisine dair olan 25 nci maddesinin Devlet Ekonomi Kurumları emekli sandığında mevcut hükme göre düzenlenmesi maksatlariyle 6 esaslı maddeden ve muhtelif tarihlerde bu idareye katılan türlü kurumların personellerinin de bu eski idarelerde geçen ençok on sene hizmetlerinin kesenekleri borçlanmak suretiyle emekli süresine eklenmesi, % 2 emekli keseneğine tâbi bir hizmette geçmiş müddetlerin de yine borçlanma esasına göre aradaki kesenek farkı alınmak suretiyle eylemli hizmet süresine katılması ve kaldırılmış Seyrisefain İdaresinde çalışarak 1683 sayılı Tekaüt Kanununa tâbi iken bu idarenin lâğvı sebebiyle Devlet Denizyollarına geçmiş memur ve hizmetlilerin 3137 sayılı kanun ile kurulan sandığa ithal edilmiyerek yine 1683 sayılı Tekaüt Kanununa tâbi bırakılmalarından doğan gayritabiî vaziyetin kaldırılması suretiyle bunların da bugüne kadar hakettikleri derece aylıkları üzerinden emekliliklerinin sağlanması ve buna müteferri hükümleri kapsayan beş geçici maddeden terekküp etmektedir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 ncü maddeleri yazıya, 5 ve 6 ncı maddeleri ise yazıya ve şekle ait değişikliklerle ve geçici birinci madde tavzih edilmek suretiyle geçici 2 nci madde yazı değişikliğiyle ayniyle Maliye Komisyonunun kabulü gibi Komisyonumuzca da kabul edilmişlerdir. Seyrisefain İdaresinde kanuni emekli hakkına tâbi olarak çalışan memur ve hizmetlilerden Devlet Denizyollarına intikal edenlerin onbeş seneden fazla hizmeti olanları 3137 sayılı kanun ile 1683 sayılı Tekaüt Kanununa tâbi olarak bırakılmış ve Devlet Denizyollarındaki hizmet süreleri ve son aldıkları aylık miktarı ne olursa olsun bu idareye geçerken almakta oldukları aylıklar üzerinden tekaüt edilmeleri esası kabul edilmişti. Halen idarenin çeşitli hizmetlerinde iş gören ve muhtelif derecelere yükselen bu memur ve hizmetlilerin emeklilik durumlarının da 3137 sayılı Emekli Kanununa göre düzenlenmesi ve son aylıkları üzerinden emekliye ayrılmalarını sağlamak maksadiyle tasarıya konmuş olan geçici üçüncü maddenin görüşülmesi sırasında bu çeşit memur ve hizmetlilerin teklif gibi sandığa katılmaları, ancak bunların evvelce 1683 sayılı kanuna tâbi olarak bırakılmaları kanuni bir hükmün icabı bulunmakla o tarihten bu sandığa girdikleri tarihe kadar geçen süre için kendilerinden emekli keseneği kesilmemesi teklif edilmiş ve Komisyonumuz sandığın malî düzenini bozmamak maksadiyle bu süreye ilişkin kesenekleri idarece teminini, mevcutlarının da azlığı bakımından, uygun görmüş ve geçici üçüncü madde bu esasa göre değiştirilmiştir.

Geçici dördüncü madde, üçüncü maddenin yeni şekline göre lüzum kalmadığından kaldırılmış ve dördüncü madde olarak kabul edilen beşinci maddede yine bu esasa göre bir değişiklik yapılmıştır.

7 nci ve 8 nci maddelerde şekil değişikliği yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	*M. N. Gündüzalp*	*H. N. Keşmir*
Kâtip		
	Aydın	Bolu
	R. Alpman	*Dr. Z. Ülgen*
Giresun	Giresun	İstanbul
M. Akkaya	*A. Sayar*	*H. Kortel*
Kayseri	Kütahya	Manisa
F. Baysal	*H. Pekcan*	*F. Kurdoğlu*
Rize	Samsun	Tokad
T. B. Balta	*M. A. Yörüker*	*R. A. Sevengil*
Urfa	Yozgad	Yozgad
E. Tekeli	*S. İçöz*	*A. Sungur*

Bütçe Komisyonunun geçici üçüncü maddeyi değiştiren teklif şekline ve bu şeklin, bilhassa, (B) fıkrası hükmüne muhalifiz. «sebebi» bu maddede bahsi geçen memurlar, mülga Seyrisefain ve Tahlisiye İdarelerinden yeni idarelere nakledilen ve eski idarelrde tekaüde tâbi hizmet müddetleri on beş sene, daha ziyade olan ve şimdi Devlet Denizyol-

ları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünde müstahdem bulunan memurlardır. Bu yeni idarelerin hususi tekaüt sandığı kurulurken bunların emeklilik hakları esasen (1683) sayılı halen merî umumi tekaüt kanunu hükümlerine tâbi tutulmuş, bu idarelerin hususi emeklilik sandığına iştirak ettirilmemiştir. (3137 sayılı kanunun (42) nci maddesinin birinci ve 3633 sayılı kanunun (17) nci maddesinin (B) fıkraları gayet sarihtir) bu neticeye göre Denizyolları ve Limanları İşletme İdarelerinde müstahdem bulunanlar iki zümreye ayrılmış bulunuyor. Bunlardan birisi vaziyetleri yukarıda izah edilen, eski idarelerde hizmet müddetleri on beş sene ve daha ziyade olanlar, diğeri de yine eski idarelerde hizmet müddetleri 15 seneyi doldurmayan ve 3137 sayılı kanun gereğince hususi emeklilik sandığına almanlardır. Bu sandığa iştirak ve sandığın taahhüt ettiği haklardan istifade edebilmenin katî ve umumi şartı kanununda muayyen keseneği ödemektir. Birinci zümre ne sandığa iştirak ettirilmiş, ne de aidat ödemesine tâbi tutulmuştur. Bunların yeni idarelerde geçen keseneksiz hizmet müddetleri eski idarelerdeki hizmet müddtlrine eklenerek emeklilik hakları eski idarelerde aldıkları son maaşları üzerinden adı geçen Umumi Tekaüt Kanunu hükümlerine göre temin olunmuştur.

Şuhalde geçici üçüncü maddenin hedef tuttuğu maksat özel emeklilik sandığına iştirâk ettirilmemiş olan birinci zümrenin de bu sandığa iştiraklerini sağlamaktır. Evvelce keseneksiz tekaüt hükümlerine tâbi bulunmaları faydalı görülmüş iken şimdiki memuriyet dereceleri yükselmiş emeklilik hak ve nispetleri artmıştır. Onun için bunların yukarıda açıklanan emeklilik vaziyetleri kanunen katî surette tâyin ve tasrih edilmiş olmasına rağmen emekdarlıkları gözönüne almarak yeni idarelerde aidatsız geçen hizmet müddetlerine ait tahakkuk ettirilecek kesenekleri yekûnu borçlandırılmak ve istihkaklarından muayyen miktarda tedricen kesilmek suretiyle hususi tekaüt rejimlerine tâbi tutulmaları Hükümetçe teklif olunmuş. Ulaştırma ve Maliye Komisyonları umumi bir esas olan borçlanma usulüne dayanan bu teklifi kabul etmişlerdir. Bütçe Komisyonu adı geçen üçüncü maddeye müphem bir ifade şekliyle kesenek şartını bundan sonraki hizmetler için muhafaza edecek bir anlamla tadil etmiş ise de ilâve ettiği (B) fıkrasiyle sandığa iştirak ettirilecek bu müstahdemlerin kendilerinin ödemeelri kanuna ve zâruri olan borçlarını Denizyolları ve Limanları işletme idaresi bütçesine yüklemiştir. Bu fıkra kanaatimizce üç mühim ve mahzurlu netice tevlit etmekten hali kalmıyacaktır.

1. — Eski idarelerde hizmet müddetleri onbeş seneyi doldurmıyan (meselâ ondört sene olan) ve sandığa iştiraklerindenberi muayyen keseneklerini kendileri ödeyerek emeklilik hakkı kazananlarla hizmetleri onbeş seneyi geçenlerin mükellef oldukları kesenek borçlarını kendileri ödemiyerek idareye ödettirmek suretiyle aynı emeklilik hakkını iktisap edenler arasında açık bir müsavatsızlık yaratması;

2. — Sandığa iştirak eden ve umumi surette keseneğe tâbi bulunan müstahdemlerden bazılarının (adetleri ne olursaolsun) kendilerinin ödemeleri mecburi olan borç miktarlarını hakiki bir hak sebebine istinat etmeksizin şahıslar namına Devlet müessesesine yüklenmesi;

3. — Ayni müstahdem ve kesenekle mükellefler arasında bulunan mahdut şahısların menfaati için kanun yapılıyor zihniyetinin hususine ve emsal arasında hoşnutsuzluğa sebebiyet vermesi;

İşte bu sebeplerle muhalefetimizi açıklamış oluyoruz. Hükümetin, Ulaştırma Komisyonunun teklif ve kabul etmiş olduğu esaslara göre Maliye Komisyonunca yazılan geçici üçüncü maddenin müzakereye konulmasını teklif ve yüksek heyetin takdirine arzeyleriz.

Burdur	Çanakkale	Çorum
Ş. Engineri	*S. T. Arsal*	*İ. Eker*
İsparta	İstanbul	Mardin
M. Karaağaç	*İ. H. Ülkmen*	*R. Erten*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü Memurları Tekaüt Sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası	*Devlet Denizyoları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memurları Tekaüt Sandığı hakkındaki 3137 sayılı Kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve İmanları İşletme Umum Müdürlüğünün daimî kadrolarında gösterilen ve 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesi mevzuuna giren müteferrik müstahdemler de 3137 sayılı kanun hükümlerine tâbidir. Bu gibiler hakkında 3137 sayılı kanunun 5 nci maddesinin ilgili fıkraları hükümleri tatbik olunur.	MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — İhtısas mevkii aylığı alan memurlarla 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesine dâhil bulunan müteferrik müstahdemlerin sandığa ödeyecekleri tekaütlük aidatı, tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine nazaran 3656 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları lâzımgelen derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar terfi müddetlerini doldurdukça bu esas dairesinde iktisap ettikleri derece aylığı aidatlarına esas olur. Bu şekilde muamele yapılması kendilerine bu kanun dışında bir hak vermez. Bu maddede yazılı memurlar tekaütlük aidatına esas olan aylıklara göre hak kazanırlar.	MADDE 2. — Birinci maddede yazılı müteferrik müstahdemlerin sandığa ödeyecekleri «Tekaütlük aidatı, tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine nazaran 3656 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları lâzımgelen derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar terfi müddetlerini doldurdukça bu esas dairesinde iktisap ettikleri derece aylığı, aidatlarına esas olur». «Bu şekilde muamele yapılması kendilerine bu kanun dışında bir hak vermez».
MADDE 3. — 16 Ağustos 1306 tarihli İdarei Mahsusa Tekaüt Nizamnamesinin 15 nci maddesinin dul ve yetim maaşlarının iadeten tahsis ve münakalesi hakkındaki hükümleri tatbik edilmez.	MADDE 3. — Devlet Denizyolları ve Limanları bütçesinde 300 kuruşa kadar maaş alan mütekait, yetim ve dullar hakkında, 1683 numaralı kanunun 50 nci maddesi tatbik olunur.
MADDE 4. — İdarei Mahsusa Tekaüt Nizamnamesine göre tekaüt edilerek tekaüt maaşlarını Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçesinden almakta bulunan mütekait, dul ve yetimlerin maaşlarına 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesi mucibince yapılan zamlar, 3835 sayılı kanunun 1 nci ve 3 ncü ve 4464 sayılı kanunun 1 nci maddeleriyle kabul edilen miktarlara çıkarılmıştır.	MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memurları tekaüt sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun 15 ve 25 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 3656 sayılı kanunun 6 ve 13 ncü maddeleri mevzuuna giren görevlerde bulunanların tekaüt aidatı, tahsil durumlarına ve hizmet sürelerine nazaran 3656 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları lâzımgelen derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar terfi sürelerini doldurdukça iktisap ettikleri derece aylığı, aidatlarına esas olur.

Bu kanunun 1 nci maddesinde yazılı olanların almakta oldukları ücretler, 3656 sayılı kanunda yazılı derecelere göre muadili dereceleri bulunarak haklarında bu derecelerde bulunan memurlar gibi ve birinci fıkra hükümlerine göre işlem yapılır.

Ancak bu şekilde işlem yapılması kendilerine bu kanun hükümleri dışında bir hak vermez.

MADDE 3. — 12 Ağustos 1306 tarihli idarei mahsusa tekaüt tüzüğünün yetimler arasında maaş münakalesine ait hükmünün uygulanmasında 1683 sayılı kanunun 64 ncü ve bu tüzük gereğince bağlanmış aylıklardan aslı üç liraya kadar olanlar hakkında da keza 1683 sayılı kanunun 50 nci maddesi esasları dairesinde işlem yapılır.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memurları Emekli sandığı hakkındaki 3137 sayılı kanunun bazı madelerinin değiştirilmesine ve yeniden bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün daimî kadrolarında gösterilen ve 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesi konusuna giren hizmetliler de 3137 sayılı kanun hükümlerine bağlıdır. Bu gibiler hakkında 3137 sayılı kanunun 5 nci maddesinin ilgili fıkraları hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — 3656 sayılı kanunun 6 ve 13 ncü maddeleri mevzuuna giren görevlerde bulunanların emekli keseneği, tahsil durumlarına ve hizmet süresine nazaran 3656 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları gereken derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar yükselme sürelerini doldurdukça hakettikleri derece aylığı, keseneklerine esas olur.

Bu kanunun birinci maddesinde yazılı olanların almakta oldukları ücretler, 3656 sayılı kanunda yazılı derecelere göre muadili dereceleri bulunarak haklarında bu derecelerde bulunan memurlar gibi ve birinci fıkra hükümlerine göre işlem yapılır.

Ancak bu şekilde işlem yapılması kendilerine bu kanun hükümleri dışında bir hak vermez.

MADDE 3. — 12 Ağustos 1306 tarihli idarei mahsusa emekli tüzüğünün yetimler arasında aylık münakalesine ilişkin hükmünün uygulanmasında 1683 sayılı kanunun 64 ncü ve bu tüzük gereğince bağlanmış aylıklardan aslı üç liraya kadar olanlar hakkında da keza 1683 sayılı kanunun 50 nci maddesi esasları dairesinde işlem yapılır.

MADDE 4. — İdarei mahsusa emekli tüzüğüne göre emekliye ayrılarak emekli aylıklarını Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesinden almakta bulunan emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına 2248 sayılı kanunun 15 nci maddesi mucibince yapılan zamlar, 3835 sayılı kanunun birinci ve üçüncü ve 4464 sayılı kanunun birinci maddeleriyle kabul edilen miktarlara çıkarılmıştır.

Hü.	Ulaş. K.
4464 numaralı kanunun 4 ncü ve 5 nci maddeleri bunlar hakkında da tatbik edilir.	
MADDE 5. — 3137 sayılı kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: Madde 15. — Sandıktan bağlanan aylıklar ile 1306 tarihli nizamname ve 1683 sayılı kanun hükümlerine göre Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme İdaresinden verilecek maaşlar, üç ayda bir peşin olarak verilir. Peşin verilen aylıklar ölüm halinde geri alınmaz.	MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 6. — 3137 sayılı kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: Madde 25. — Tekaüt aylıkları hizmet müddetlerine göre aşağıdaki cetvelde yazılı nispetler dâiresinde tahsis ve ve ita olunur.	MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tekaüt edilecek memurun tekaütlüğünde esas tutulması icap eden son aylığının yüzde nispeti	Fiili hizmet müddeti
35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20
41	21
42	22
43	23
44	24
45	25
46	26
47	27
48	28
49,5	29
51	30
52,5	31
54	32
56	33
58	34
60	35 ve daha fazlası

Şu kadarki, bu madde hükmüne göre bağlanacak tekaüt aylığı, fiili hizmet müddeti aynı olan bir alt derecedeki Devlet memuruna 1683 sayılı kanun mucibince bağlanacak tekaüt aylığını geçemez. Ancak, son bulunduğu derecede iki

Mal. K.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

4464 sayılı kanunun 4 ncü ve 5 nci maddeleri bunlar hakkında da uygulanır.

MADDE 5. — 3137 sayılı kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sandıktan bağlanan aylıklar ile 1306 tarihli tüzük ve 1683 sayılı kanun hükümlerine göre Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme İdaresinden verilecek aylık, üç ayda bir, peşin olarak verilir. Peşin verilen aylıklar ölüm halinde geri alınmaz.

MADDE 6. — 3137 sayılı kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Emekli aylıkları hizmet sürelerine göre aşağıdaki cetvelde yazılı nispetler dairesinde tahsis edilerek ödenir.

Emekliye ayrılacak memurun emeklilikte esas tutulması gereken son aylığının % nispeti	Eğlemli hizmet süresi
35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20
41	21
42	22
43	23
44	24
45	25
46	26
47	27
48	28
49,5	29
51	30
52,5	31
54	32
56	33
58	34
60	35

ve daha fazlası.

Şu kadar ki, bu madde hükmüne göre bağlanacak emekli aylığı, eğlemli hizmet süresi aynı olan bir alt derecedeki Devlet memuruna 1683 sayılı kanun gereğince bağlanacak emekli ay-

Hü.

terfi müddeti dolduranlara bulunduğu derece üzerinden tekaüt aylığı bağlanır. Dul ve yetim aylıkları da bu hükme göre hesap olunur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Vaziyetleri 1 nci madde hükmüne tevafuk edenlerden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünde hizmette bulunanlarm gerek bu idarede ve gerek bu idarenin yerini tuttuğu mülga teşekkül, müessese, idare ve şirketlerde tekaüde tâbi olmayarak geçirdikleri hizmet müddetlerinin en çok son 10 yılı, hizmet müddetlerine aşağıdaki kayıtlarla eklenir :

A) On yıla kadar geçen hizmet müddetlerini fiili hizmet müddetlerine ekletmek isteyenler; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde sandığa müracaat ederler.

B) Vaktinde müracaat edenlerin on yıl içinde aldıkları aylık tutarlarının mecmuunun % 10 u alâkalı sandıklarca namlarına borç yazılır. Bu borçlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden beşinci ay başından başlamak üzere her ay kesilen tekaütlük aidatından başkaca 3137 sayılı kanunun 5 nci maddesindeki esaslara göre, aylıkları tutarının tamamından % 5 kesilerek tahsil olunur.

C) Borçlarını ödemeden tazminat almak suretiyle sandıkla alâkaları kesilenlerin borç bakıyeleri tazminatlarından indirilir. Tekaüt edilenlerin borç bakıyeleri de tekaüt aylıklarından % 5 kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Ölenlerin borçları aranmaz.

Ç) Ancak bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 aidata tâbi bulunanların ödedikleri paralar - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü tatbik edilmemek şartiyle - bu muvakkat madde hükmüne göre tahakkuk edecek borçlarından indirilir.

Ulaş. K.

MUVAKKAT MADDE 1. — Vaziyetleri birinci madde hükmüne tevafuk edenlerden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünde hizmette bulunanların gerek bu idarede ve gerek bu idarenin yerini tuttuğu mülga teşekkül, müessese, idare ve şirketlerde tekaüde tâbi olmıyarak geçirdikleri hizmet müddetlerinin en çok son on yılı, hizmet müddetlerine aşağıdaki kayıtlarla eklenir.

A) On yıla kadar geçen hizmet müddetlerini fiilî hizmet müddetlerine eklemek istiyenler, bu kanunun yürürlüğe girdiği ilgili olanlara yazı ile tebliğ edildiği tarihten itibaren altı ay içinde sandığa başvururlar.

B) Vaktinde başvuranların on yıl içinde aldıkları aylık tutarlarının mecmuunun yüzde onu Devlet Denizyolları ve Limanları Tekaüt Sandığınca adlarına borç yazılır.

Bu borçlar, yukrıda (A) fıkrasındaki tebliğ tarihini takip eden beşinci ay başından başlamak üzere her ay kesilen tekaütlük aidatından başkaca 3137 sayılı kanunun 5 nci maddesindeki esaslara göre aylıkları tutarının tamamından % 5 kesilerek tahsil olunur.

C) Borçlarını ödemeden tazminat almak suretiyle sandıkla alâkaları kesilenlerin borç bakiyeleri tazminatlarından indirilir. Tekaüt edilenlerin borç bakiyeleri de tekaüt aylıklarından % 5 kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Ölenlerin borçları aranmaz.

Ç) Ancak bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 aidata tâbi bulunanların ödedikleri paralar - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü tatbik edilmek şartiyle - bu muvakkat madde hükmüne göre tahakkuk edecek borçlarından indirilir.

Mal. K.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte:

A) Birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerin 4644 sayılı kanunun geçici 2 nci maddesinin 1 - 7 işaretli fıkralarında yazılı hizmetlerde:

B) Yine birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerle 4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin A, B, C, D, E fıkralarında sayılanların, satmalma veya sair suretle Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne intikal edip 4222 ve 4644 sayılı kanunların dışında kalmış bulunan idare, müessese ve şirketlerde;

Aylık ücretli daimî görevlerde geçmiş hizmet sürelerinden on yılı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde ilgili daire ve sandıklara başvurarak 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesinde yazılı esaslar dairesinde borçlandırılmaları şartiyle eylemli hizmet sürelerine eklenir.

Bunların borçlandıkları miktarlar, başvurma süresinin bitmesinden iki ay sonraki maaş veya ücretlerinden başlamak üzere ve 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesinde gösterilen şekilde tahsil olunur.

Bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 aidata tâbi tutulmuş olanların ödedikleri % 2 leri - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü uygulanmak şartiyle - bu maddeye göre borçlandırıldıkları miktardan indirilir.

Bu madde ile 10 senelik hizmeti, eylemli hizmet süresine eklenmesi kabul edilen hizmetlerde bulunmuş olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir sebeple ayrılmış olanlardan bu maddenin (A) ve (B) fıkraları çerçevesine giren bir hizmete tâyin edileceklerde tâyinleri tarihinden itibaren 6 ay içinde müracaat etmeleri şartiyle bu madde hükmünden faydalanırlar.

B. K.

lığını geçemez. Ancak, son bulunduğu derecede iki yükselme süresi dolduranlara bulundukları derece üzerinden emekli aylığı bağlanır. Dul ve yetim aylıkları da bu hükme göre hesap olunur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte :

A) Birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerin 4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin 1 - 7 işaretli fıkralarında yazılı görevlerde;

B) Yine birinci maddede yazılı çeşitli hizmetlilerle 4644 sayılı kanunun geçici ikinci maddesinin A, B, C, D ve E fıkralarında sayılanların, satın alma veya sair suretle Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne intikal edip 4222 ve 4644 sayılı kanunların dışında kalmış bulunan vapurculuk şirketi, Haliç Şirketi geçici idaresi ve Sosyete Şilep ve Şirketi Hayriye İdarelerinde; (4697 sayılı kanunun 5 nci maddesinden faydalananlar hariç).

Aylık ücretli daimi görevlerde geçmiş hizmet sürelerinden en çok on yılı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde ilgili daire ve sandıklara başvurarak 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesinde yazılı esaslar dairesinde borçlandırılmaları şartiyle eğlemli hizmet sürelerine eklenir.

Bunların borçlandıkları miktarlar, başvurma süresinin bitmesinden iki ay sonraki aylık veya ücretlerinden başlamak üzere ve 4644 sayılı kanunun geçici 3 ncü maddesinde gösterilen şekilde tahsil olunur.

Bunlardan 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükmüne göre % 2 leri - bundan sonra haklarında mezkûr madde hükmü uygulanmamak şartiyle - bu maddeye göre borçlandırıldıkları miktardan indirilir.

Bu madde ile en çok on senelik hizmeti, eğlemli hizmet süresine eklenmesi kabul edilen görevlerde bulunmuş olupta bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir sebeple ayrılmış olanlardan bu maddenin (A) ve (B) fıkraları çerçevesine giren bir hizmete tâyin edilecekler de tâyinleri tarihinden itibaren altı ay içinde başvurmaları şartiyle bu madde hükmünden faydalanırlar.

C) Yukariki fıkralara göre borçlanılacak süreler ile sair kanun hükümlerine göre borçlanma

Hü.	Ulaş. K.
MUVAKKAT MADDE 2. — % 2 tekaüt aidatına tâbi bir hizmette iken bu kanunun neşri tarihinden evvel % 5 aidatlı hizmete geçmiş olanların % 2 aidata tâbi olarak geçen hizmet müddetleri hakında da yukarıki birinci muvakkat madde hükmü tatbik olunur.	MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin ikinci muvakkat maddesi aynen.
MUVAKKAT MADDE 3. — Mülga Seyrisefain idaresinden halef idarelere nakledilmiş bulunan memurlardan 16 Ağustos 1306 tarihli nizamname hükmüne göre tekaüde tâbi hizmet müddetleri 15 sene ve daha ziyade olanlarla 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin (B) fıkrasında zikredilen mülga Tahlisiye Umum Müdürlüğü memurlarının halef idareler de aidata tâbi olmıyarak geçen hizmet müddetleri hakkında - aşağıdaki kayıt ve şartlarla - bu sandık hakkındaki hükümler tatbik olunur. A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde sandığa müracaatla haklarında bu muvakkat madde hükmünün tatbikını istiyenler halef idarelerde geçen hizmet müddetleri zarfında almış oldukları aylıkların tutarının mecmuunun % 5 şini sandığa borçlanırlar Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü de bu % 5 lerin muadilini sandığa toptan öder. B) (A) fıkrasına göre tahakkuk eden borçlar, bu memurların hizmet mukabili aldıkları aylık, her türlü ikramiye ve tahsisat (Muvakkat tazminat ve fevkalâde zam hariç) ve tekaüt sandığından alınan aylık ve tazminatın tamamı üzerinden % 10 kesilerek tahsil olunur. Ölenlerin borçları aranmaz.	MUVAKKAT MADDE 3. — Mülga Seyrisefain idaresinden halef idarelere geçmiş olan memurlardan 1683 numaralı kanunun 50 nci maddesine göre tekaüde tâbi hizmet müddetleri 15 sene ve daha ziyade olanlara 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin (B) fıkrasında zikredilen mülga Tahlisiye Umum Müdürlüğü memurlarının halef idarelerde aidata tâbi olmıyarak geçen hizmet müddetleri hakkında - Aşağıdaki kayıt ve şartlar ile - bu sandık hakşkındaki hükümler tatbik olunur. A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği ilgililere yazı ile tebliğ edildiği tarihten itibaren altı ay içinde sandığa müracaatla haklarında bu muvakkat madde hükmünün tatbikını istiyenler, halef idarelerde geçen hizmet müddetleri içinde almış oldukları aylıklar tutarının % 5 ini sandığa borçlanırlar. Devlet denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünde bu % 5 lerin muadilini sandığa toptan öder. B) A fıkrasına göre tahakkuk eden borçlar, bu memurların hizmet mukabili aldıkları aylık, her türlü ikramiye ve tahsisat (Muvakkat tazminat ve fevkalâde zam hariç) ve tekaüt sandığından alınan aylık ve tazminatın tamamı üzerinden % 10 kesilerek tahsil olunur. Ölenlerin borçları aranmaz.
MUVAKKAT MADDE 4. — Haklarında bu kanunun muvakkat 3 ncü maddesi hükmü tatbik edilen memurların Mülga Seyrisefain İdaresinde % 5 aidata tâbi olarak geçen her hizmet yılı için son asli maaşlarının iki misli, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden bu sandığa toptan tediye olunup alâka-	MUVAKKAT MADE 4. — Hükümetin muvakkat 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.	B. K.
	suretiyle eylemli hizmet sürelerine eklenen sürelerin mecmuu on yılı geçemez.
GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	GEÇİCİ MADDE 2. — % 2 emekli keseneğine bağlı bir hizmette iken bu kanunun yayımı tarihinden evvel % 5 kesenekli hizmete girmiş olanların % 2 keseneğe bağlı olarak geçen hizmet süreleri hakkında da yukarıki birinci geçici madde hükmü uygulanır.
GEÇİCİ MADDE 3. — 3137 sayılı kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası hükmüne tâbi tutulmuş olanlarla 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin (B) fıkrasında adı geçen Mülga Tahlisiye Umum Müdürlüğü memurlarının halef idarelerde aidata tâbi olmıyarak geçen hizmet süreleri hakkında aşağıda yazılı hükümler uygulanır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde sandığa başvurarak haklarında bu geçici madde hükmünün uygulanmasını istiyenler halef idarelerde geçen hizmet süreleri içinde almış oldukları aylıklar tutarının yüzde beşini borçlanırlar. Bu borçlar, borçluların ücret, her türlü ikramiye, ödenek ve tazminatlarından yüzde beşi kesilmek suretiyle tahsil olunur. Borçlarını ödemeden tazminat almak suretiyle sandıkla ilgileri kesilenlerin borç artıkları, tazminatlarından indirilir. Tekaüt edilenlerin artan borçları tekaüt aylıklarından yüzde beşi kesilerek tahsil edilir. Ölenlerin borç artıkları aranmaz. Bu madde gereğince borçlananların borçlandırıldıkları paranın muadili de Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçesinden sandığa toptan ödenir.	GEÇİCİ MARDDE 3. — 3137 sayılı kanunun 42 nci maddesinin birinci ve 3633 sayılı kanunun 17 nci maddesinin « B » fıkraları gereğince kaldırılmış Seyrisefain İdaresiyle Tahlisiye Genel Müdürlüğünde geçen hizmetleri 15 sene ve daha fazla olması dolayısiyle bu hizmetleri de yeni hizmetlerine eklenmek suretiyle kaldırılmış idarelerdeki son aylıkları üzerinden 1683 sayılı kanun hükümlerine göre emekilik hakkı tanınmış olanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünde müstahdem bulunanların emeklileri hakkında aşağıdaki esaslar dâhilinde 3137 sayılı kanun hükümleri uygulanır. A) Yukarıda yazılı olanların kaldırılmış Seyrisefain ve Tahlisiye İdarelerinde özel hükümlerine göre emekliye bağlı olarak geçen eylemli hizmet süreleriyle Denizyolları ve Akay İşletmeleri Fabrika ve Havuzlar Müdürlüğünde, Denizbankta ve Devlet Denizyolları, Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüklerinde ve şimdiki idarede emekli kesintisine bağlı olmıyarak geçen eylemli hizmet süreleri bu kanunun yürürlüğünden sonra kesintiye bağlı olarak geçecek hizmet sürelerine eklenir. B) Bunların (A) fıkrasında gösterilen idare ve işletmelerde geçen hizmet süreleri içinde almış oldukları aylık asılları ve ücret tutarları yekûnunun % 10 u Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesinden bu kanun yürürlüğe girer girmez toptan sandığa ödenir.
GEÇİCİ MADDE 4. — Haklarında bu kanunun geçici 3 ncü maddesi hükmü uygulanan memurlarının mülga Seyrisefain ve Tahlisiye İdarelerinde geçen her hizmet yılı için son asli maaşlarının iki misli, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçesinden sandığa toptan ödenip ilgililerin bu hizmet sü-	GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun geçici 3 ncü maddelerinde yazılı ve Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünden sandığa yatırılacak paranın geçikmesi, memur haklarının sağlanmasını ve ödenmesini durdurmaz.

Hü.	Ulaş. K.
ların bu hizmetleri de yukarıki muvakkat 3 ncü maddedeki hizmetlerine eklenir. Bu paranın hesabında, yıl kesirleri tam ve yatırılan paranın yarısı memur aidatı ve yarısı da idarece verilen karşılık sayılır.	
MUVAKKAT MADDE 5. — Bu kanunun 3 ve 4 ncü maddelerinde yazılı ve Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünden sandığa yatırılacak paranın gecikmesi, memur haklarının temin ve tediyesini durdurmaz.	MUVAKKAT MADDE 5. — Hükümetin muvakkat beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinden meridir.	MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 8. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

15 . VI . 1944

Başvekil ve Hariciye Vekâleti Vekili	Adliye Vekili
Ş. Saracoğlu	*R. Türel*
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
	Hilmi Uran
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
	F. Ağralı
Maarif Vekili	Nafıa Vekili
	Sırrı Day
	Sıhhat ve İçtimai
İktisat Vekili	Muaavenet Vekili
	Dr. H. Alataş
Gümrük ve İnhisarlar Vekili	Ziraat Vekili
Suad H. Ürgüblü	*Ş. R. Hatipoğlu*
Münakalât Vekili	Ticaret Vekili
A. F. Cebesoy	*Cezmi Erçin*

Mal. K.	B. K.
releri de yukarıki geçici 3 ncü maddedeki hizmet sürelerine eklenir. Bu paranın hesabında yıl kesirleri tam ve yatırılan paranın yarısı memur aidatı, yarısı da idarece verilen karşılık sayılır.	
GEÇİCİ MADDE 5. — Hükümetin geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	
MADDE 6. — Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.	MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İnebolu ve Amasra limanlarının yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları raporları (1/542)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Genel Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 481, 3/3658, 6/273

26 . I . 1946

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İnebolu ve Amasra limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 25 . I . 1946 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arzederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gerekçe

İnşasına başlanan Karadeniz Ereğlisi limanı ile Sinob limanı arasındaki 200 mile yakın uzunlukta bir kıyı bölgemiz en azgın Karadeniz dalgalarının egemenlik sürdüğü bir bölgedir.

Bu bölgede yol alan gemilerimiz fırtınalı havalarda yolalma doğrultularına göre ya tabiî sığınak limanımız olan Sinob'a veyahut yeni inşasına başlanan Ereğli limanına sığınmak suretiyle tehlikeden korunmak imkânını bulabilirler. Ancak Karadeniz'in bilinen olağanüstü tehlikeli denizlerinde bu limanlara kadar yola devam edemiyecek derecede zor bir durumda kalacak gemilerle orta su kesimli gemiler ve genel surette yelkenli ve motör gibi küçük deniz taşıtları için mutlak olarak birkaç ara sığınak limanına ihtiyaç vardır.

Bu ihtiyaç Ereğli'nin nispî korurluğundan ve Sinob tabiî limanından faylalanıldığı zamanlarda da kendini duyurmuş olduğundan bunu karşılamak üzere gerek mesafe ve gerek diğer özellikleri gözönünde tutularak çok eskiden biri İnebolu'da, diğeri Amasra'da iki ara sığınak limanının inşasına girişilmiş, fakat zaman zaman başlanıp ufak bir kısım yapıldıktan sonra bırakılan ve bugün uzunluğu 180 metreyi geçmiyen İnebolu mendireği ile bir yönden gelen dalgalara karşı limanı koruyan 276 metre uzunluğundaki Amasra mendireğinin sağladığı korurluk bu ihtiyacı karşılamaktan uzak kalmıştır. Gerçekten İnebolu limanı bu günkü haliyle fırtınalı havalarda ufak deniz taşıtlarının bile korunmasını sağlıyacak bir durumda olmadığı gibi Amasra mendireğinin yeter uzunlukta olmayısı ve Poyraz dalgalarının doğurduğu kıyı akıntılarının sürüklediği kumların liman içinde birikmesi neticesi sığınak olarak faydalanılacak alandan her sene biraz daha kaybetmektedir.

İnebolu deniz seyrisefer yolu üzerinde önemli bir durak olduğu gibi arkasındaki bölgenin ticaret ve yolcu münakalesi bakımlarından da önemli bir limandır. Bugün iyi havalarda bile gemilerin kara ile münasebetleri en iptidai şartlar altında cereyan etmektedir. Zaman zaman kısa tulde eklentiler yapılarak meylana getirilmiş olan dalgakıranın yukarıda arzedilen ölçüde ihtiyacı karşılıyabilmesi için yeter tulde uzatılması, liman içinde lüzumu kadar alanın taranması, hiç değilse bir geminin yanaşabileceği bir yanaşma yerinin meydana getirilmesi ve limanı şehre bağlayan

yolun yapılması ve deniz tesirlerine karşı güvenlik altına alınması zaruri bulunmaktadır.

Amasra limanına gelince : Buradaki esas dalgakıran ihtiyaca yeter uzunlukta olmamakla beraber bunun sağladığı korurluktan faydalanmak için soluğanlara ve Poyraz dalgalarının sürüklediği rüsubatın limanı doldurmasına mâni olmak ve bu ciheti sağlamak için de mevcut dalgakıranın Güney yönünde bulunan su içinde gömülü harap mendireği su yüzüne kadar yükseltip onarmak, yeter derecede uzatmak ve bu iş bittikten sonra liman içinde sığınak olarak kullanılmıya yeter genişlikte bir alanı taramak gerekmektedir.

Bağlı olarak sunulan kanun tasarısı belirtilen ihtiyaçları karşılıyacak ölçüde işlerin meydana getirilmesi amaciyle hazırlanmış olup her iki limanda yapılması gerekli inşaat ve ameliyat için üç buçuk milyon lira harcanacak ve bunlar başlama tarihinden itibaren üç senede tamamlanabilecektir.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bayındırlık Komisyonu
Karar No. 1/542
Esas No. 4

4 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

İnebolu ve Amasra Limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 26 . I . 1946 tarih ve 6/273 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle Bayındırlık Başkanlığının Limanlar Dairesi Reisi hazır olduğu halde okundu ve incelendi.

Karadenizde âni zuhur eden fırtınalardan mütevellit kazalar ve nüfus zâyiatının önüne geçmek için Bartın ve İnebolu Liman ve iskelelerinde gemilere birer ara sığnak temini maksadiyle buralarda küçük birer liman ve İnebolu'da yükleme ve boşaltma iskelesi inşası Komisyonumuzca da zaruri görülmüştür.

Şu kadar ki, Komisyon müzakerelerinde Karadeniz Boğazı ile Ereğli arasında Kefken adalarının da yakın bir zamanda küçük gemiler için sığınak limanı haline getirilmesi ve yapılan ve iskelelere müntehi yollarm da biran evvel tamiriyle memleketin aynı zamanda iktisadi cepheden de istifadesinin temini temenniye şayan görülmüştür.

Hükümetin kanun tasarısındaki maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna havale buyurulmak üzere Yüce Başkanlığa sunuldu.

Bayındırlık Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Eskişehir	Kayseri	Ankara
İ. Arukan	*M. Taner*	*R. Börekci*
Afyon K.	Ankara	İsparta
M. Gönenç	*A. Baytın*	*K. Aydar*
Erzincan	Malatya	Manisa
A. S. İlter	*M. Ş. Özpazarbaşı*	*O. Erçin*
Niğde	Urfa	Kars
H. Mengi	*R. Soyer*	*Dr. F. Oktay*
Kocaeli		Zonguldak
A. F. Abasıyanık		*Dr. R. Barkın*

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/542
Karar No. 59

5 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

İnebolu ve Amasra limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 26 . I . 1946 tarih ve 6/273 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Bayındırlık Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Bayındırlık ve Maliye Bakanlıklarının yetkili memurları hazır oldukları halde okundu ve incelendi.

Karadenizde yolcu ve eşya taşıma işini emniyet altına alma amacına varabilmek için bir taraftan liman ve iskelelerin temizlenmesi, onarılması yahut yeniden yapılması, tezelden başarılması gereken dâvalardan biridir. Bu maksada bir adım sayılacak olan İnebolu ve Amasra limanlarındaki dalga kıranların uzatılması, yanaşma yerleri yapılması ve limanların temizlenip taranması işleri için gelecek yıllara geçici yüklenmelere yetki verilmesi Komisyonumuzca da yerinde görülmüştür.

Hükümet teklifinin birinci ve ikinci maddeleri Komisyonumuzca da ayniyle kabul edilmiş ve hükmü kalmıyan 3715 sayılı kanunun meriyetten kaldırıldığı hakında bir madde tasarıya eklenmiştir.

Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	*M. N. Gündüzalp*	*H. N. Keşmir*
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Burdur
	R. Alpman	*Ş. Engineri*
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	*R. Bekit*	*Ş. Uluğ*
Eskişehir	Giresun	Giresun
Y. Abadan	*M. Akkaya*	*A. Sayar*
Hatay	İsparta	İstanbul
H. Selçuk	*M. Karaağaç*	*H. Kortel*
Kayseri	Manisa	Mardin
F. Baysal	*F. Kurdoğlu*	*R. Erten*
Rize	Yozgad	Zonguldak
T. B. Balta	*A. Sungur*	*H. A. Kuyucak*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İnebolu ve Amasra limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İnebolu ve Amasra limanlarındaki dalgakıranların onarılma ve uzatılmaları ve bu limanlarda yanaşma yerleri, tarama ve limanla ilgili diğer işlerin yapılması için yıllık ödeme miktarı 900 000 lirayı geçmemek üzere üç buçuk milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere gerişmeğe Bayındırlık Bakanlığı ve faizleriyle birlikte bu miktara kadar bono çıkarmağa Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı işler için gerekli ödenek Genel Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Bayındırlık Bakanlığı kısımlarına konur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Bayındırlık Bakanları yürütür.

25 . I . 1946

Başbakan	Adalet Bakanı
Ş. Saracoğlu	
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. R. Artunkal	*Hilmi Uran*
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
N. E. Sumer	*N. E. Sumer*
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Yücel	*Sırrı Day*
	Sağlık ve Sosyal
Ekonomi Bakanı	Yardım Bakanı
Fuad Sirmen	*Dr. S. Konuk*
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	Ş. R. Hatipoğlu
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
A. F. Cebesoy	*R. Karadeniz*

Çalışma Bakanı
Dr. S. Irmak

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İnebolu ve Amasra limanları yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümet teklifinin birinci maddesi ayniyle.

MADDE 2. — Hükümet teklifinin 2 nci maddesi ayniyle.

MADDE 3. — Amasra'da dalgakıran tamir ve inşası için gelecek yıllara geçici taahhüt icrası hakkındaki 7 . VII . 1939 tarih ve 3715 sayılı kanun kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Hükümet teklifinin 3 ncü maddesi ayniyle.

MADDE 5. — Hükümet teklifinin 4 ncü maddesi ayniyle.

S. Sayısı : 82

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/545)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Genel Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı: 71 - 513 6/310

30 . I . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . 1 . 1946 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başbakan
Ş. Saraçoğlu

Gerekçe

Hükümetimizin de iştirak ettiği Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Konferansında hava seferlerinin emniyeti hususunda tesbit edilen esaslar ve sözleşme ile yüklenilen vecibeler dolayısiyle tayyare meydanlarımızın esaslı tevsi, tadil ve ıslahına; fennî vasıtalarla teçhizine kati zaruret hâsıl olmuştur. Gündengüne artan ihtiyaçlar sebebiyle memleket içi hava seferlerine bile yetişemiyen ve fenni teçhizatın noksanlığı yüzünden senenin ancak muayyen bir mevsimine inhasar eden hava ulaştırmasını Milletlerarası sözleşmeler icaplarının bugünkü haliyle yerine getirilmesi mümkün değildir. Binaenaleyh hava meydanlarımızın yüklenilen vecibelere ve günün icaplarına cevap verebilecek hale getirilmesi bir inşa ve teçhizat programının tahakkuyla mümkün olabilecektir.

Milletlerarası geçiş yolu üzerinde bulunan Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Elâzığ meydanlarının ilk merhalede inşa ve teçhizi icabetmektedir. Bu beş meydanın teçhiz ve inşası için 20 000 000 liralık bir program hazırlanmış ve bu programın tahakkuku için tanzim edilen kanun tasarısı ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Bu tasarının birinci maddesinde yeniden tayyare meydanları inşası ile bunlara lüzumlu bina ve hangarların yapılması ve mevcut meydanların esaslı ıslahı, tevsii ve tadili ile fenni vasıtalarla teçhizi için 15 000 000 lirayı geçmemek üzere gelecek yıllara geçici taahhüde girişilmesi yine bu miktarları geçmemek üzere bono ihracı hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmesi istenilmektedir.

Tasarının ikinci maddesiyle birinci madde ile girişilecek yüklenmelerin havayolları bütçesinde açılacak özel bölümlere konulacak ödeneklerle karşılanması sağlanmıştır.

20 000 000 lira harcanmak suretiyle tahakkuk ettirilmesi düşünülen programın birinci senesinde beş milyon, ikinci senesinde beş milyon üçüncü senesinde beş milyon, dördüncü senesinde üç milyon altı yüz altı bin, beşinci senesinde bir milyon üç yüz doksan dört bin liraya ihtiyaç hasıl olmaktadır.

Bu miktarın 1946 senesine lüzumlu miktarı olan beş milyon lira kanun tasarısının geçici birinci, ikinci, üçüncü maddeleriyle temin edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının geçici birinci maddesiyle 1946 yılı Genel Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmındaki 450 nci bölümüne üç milyon lira ek ödenek verilmesi ve geçici ikinci maddesiyle de bu ödeneğin bu kanun mucibince açılacak yeni bir bölüme intikal ettirilmesi düşünülmüştür. Tasarının geçici üçüncü maddesiyle de Havayolları Umum Müdürlüğünün 1946 malî yılı Bütçe Kanununun (A) işaretli cetvelinin 15 nci (Hava ve yer taşıtları giderleri) bölümünün ikinci satınalma maddesinden beş yüz bin liranın 16 ncı (Meydanlar ve istasyon binaları, hangar ve atelye-yapma, kurma ve onarma işleri) bölümünden bir milyon beş yüz bin lira ki cemian iki milyon lira yeniden açılan fasla aktarma edilmiştir.

Geçici 4 ncü madde ile yapılacak inşaat ile getirilen teçhizatın kurulup işletilmesi için lüzumlu kadroların alınması imkânı, beşinci, altıncı madde ile de bu kanunla temin edilen ödeneğin sarfedileceği cetvel ve formül tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının üçüncü maddesi kanunun yürürlüğe gireceği tarihi dördüncü maddesine kanun hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak maksadiyle konulmuştur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. 1/545
Karar No. 9

4 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için, gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında, Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30 . I . 1946 tarihde havale buyurulan kanun tasarısı ve gerekçesi, Ulaştırma Bakanı hazır bulunduğu halde incelendi.

Bu kanun tasarısının Meclise sevkine sebep, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Şikago Milletlerarası sivil havacılık kongresinde söyleşme ile kabul edilmiş olduğu üzere, tayyare meydanlarımızın, gerek memleketlerarası gerekse, iç seferler ve memleket savunması için bugünkü tekniğin gerektirdiği emniyeti ve kifayeti sağlıyacak hale getirilmesidir.

Tayyare meydanlarımızın, her mevsimde ve her havada emniyetli inişlere ve uçuşlara elverişli hale getirilmesini ve böylelikle Milletlerarası havayollarının memleketimizden geçmesini sağlamanın siyasi ve ekonomik önemi üzerinde Komisyonumuzca durulmuştur.

Bu gayenin temini için yapılması gereken teknik işler şöylece sıralanabilir:

1. — Mevcut tayyare meydanlarımızdan kâfi vüsatte olmıyanların tevsii ve tevsiine imkân görülemiyenlerin daha müsait bir yerde inşası;

2. — Sahası tevsi veya yeni inşa edilecek meydanlar zemininin en büyük tayyarelerin inişine ve manevralarına dayanıklı hale getirilmesi;

3. — İstasyon, hangar ve atelyeler inşası veya mevcutların ıslah ve tevsii;

4. — Bu meydanlara, emniyet ve işletme bakımlarından gerekli her türlü makina ve teçhizat yerleştirilmesi;

5. — İşletme işlerine lüzumlu her nevi taşıt alınması gerekecektir.

Şimdilik ilk merhalede ıslah veya yeni tayyare meydanlarımız, Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Elâzığ olmak üzere beşe, ve ileride bunlara iki daha ilâvesiyle sayıları yediye baliğ olacaktır.

Ankara'daki meydanın, 1 nci, diğerlerinin ise 2 nci sınıftan yapılması mutasavverdir.

Birinci ile ikinci sınıf meydanlar arasındaki fark birincilerde, istasyon, hangar gibi türlü binaların daha vüsatli, telsiz istasyonları Milletlerarası haberleşmeğe müsait yani 3 000 kilometre yarı çap içindeki sahaya şâmil olabilecek kudrette olmasıdır. İkinci sınıf maydanlarda ise telsiz istasyonları ancak 1 000 kilometre uzaklığa kadar muhabere imkânına yeter güçte ol-

masiyle iktifa edilecektir. Kanun tasarısının birinci maddesinde yazılı, meydanlara yerleştirilecek türlü makina ve teçhizattan maksat, yukarıda aydınlatılan telsiz istasyonları, tenvir, radiofar, meteoroloji âlât ve edevatı, benzin ve su tankları gibi emniyet ve işletme araçlarıdır.

Komisyonumuz, bu tesislerde çalıştırılacak ecnebi uzmanlar yanında kabiliyetli vatandaşlarımızın vazife almalarını ve yetiştirilmesini ve işletme ile onarma işleri için munzam bir kadro teklif edilmesini temenni etmektedir.

Tasarının malî kısmına gelince, bu da 20 000 000 liralık bir proğrama bağlanmıştır.

Bu meblâğın şu suretle sarfı tasarlanmaktadır:

1	nci sene	5 000 000	lira
2	nci »	5 000 000	»
3	ncü »	5 000 000	»
4	ncü »	3 606 000	»
5	nci »	1 394 000	»
		20 000 000	lira

Bu işler için, Ulaştırma Bakanına, yıllık ödeme miktarı 5 000 000 lirayı geçmemek üzere 15 000 000 liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe ve Maliye Bakanına da bono çıkarmağa yetki verilmektedir. (Madde 1)

1946 senesine lâzım olan 5 milyon lira geçici birinci, ikinci, üçüncü maddeleriyle temin edilmektedir.

Kanun tasarısı gerektirdiği inşaat ile kurulacak tesisat için gereken kadrolarla temin edilmiştir. (Geçici madde 4)

Nihayet (Madde 5) ile (Madde 6) ödeneğin sarfı için 1946 Bütçe Kanununa cetvel ile formül ilâvesine dairdir.

Ulaştırma Bakanının etraflı izahlarından sonra, Komisyonumuz yukarıda arzolunan sebepler altında, Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki işbu kanun tasarısının aynen kabulüne ve iyediklilikle müzakeresine oybirliğiyle karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere yüksek katınıza sunulur.

Ulaştırma Ko. Başkanı	Bu R. Sözcüsü
Çoruh	Kocaeli
A. R. Erem	*R. Fenmen*
Kâtip	
Erzurum	Aydın
İmzada bulunamadı	*Dr. R. Levent*

Edirne	Hatay	Kars
M. E. Ağaoğulları	*H. Ilgaz*	*E. Demirel*

Kırşehir	Ordu	Sivas
F. Seler	*Dr. V. Demir*	*Amiral H. Gökdalay*

Sivas	Trabzon	Tunceli
H. Işık	*M. Aydın*	*H. Üçöz*

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/545
Karar No. 60

5 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 30 . I . 1946 tarihli ve 6/310 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma Bakanı ve Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Hükümetimizin de iştirak ettiği Şikago Milletlerarası Havacılık Konferansında tesbit edilen esaslara uygun olarak Milletlerarası hava seferlerinin emniyetle yapılmasını temin maksadiyle memleketimiz de vücude getirilmesi gereken tam teçhizatlı hava limanlarından şimdilik beş hava limanının inşası ve ayrıca iki liman teçhizatının satın alınması ve bunun için gelecek yıllara geçici 15 milyon liraya kadar yüklenmelere girişilmesini sağlamak üzere hazırlandığı anlaşılan kanun tasarısı esas olarak Komisyonumuzca da ka-

bul edilmiştir.

Tasarının birinci maddesine tesisat kelimesi de eklenmek suretiyle, ikinci madde ile geçici bir - üçüncü maddeler ayniyle dördüncü geçici maddeye bir memur kelimesi ilâvesi suretiyle ve diğer maddeler ayniyle Hükümet teklifi gibi kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	*M. N. Gündüzalp*	*H. N. Keçmir*

Kâtip

İstanbul	Aydın	Burdur
	R. Alpman	*Ş. Engineri*
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	*R. Bekit*	*Ş. Uluğ*
Eskişehir	Giresun	Giresun
Y. Abadan	*M. Akkaya*	*A. Sayar*
Hatay	İsparta	İstanbul
H. Selçuk	*M. Karaağaç*	*H. Kortel*
Kayseri	Manisa	Mardin
F. Baysal	*F. Kurdoğlu*	*R. Erten*
Rize	Yozgat	Zonguldak
T. B. Balta	*A. Sungur*	*H. A. Kuyucak*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Memleket iç ve dışında hava ulaştırmasının sağlanması maksadiyle yeniden meydan, pist, hangar işletme binaları yapılması, mevcutların genişletilmesi ve düzenlenmesi, bu meydanlara gerekli her türlü makine, teçhizat ve taşıtların satın alınması veya yaptırılması için, yıllık ödeme miktarı (5) milyon lirayı geçmemek üzere (15) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Ulaştırma Bakanı ve faizlerle birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmağa Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — 1 nci madde gereğince girişilecek yüklenmeler her yıl Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinin (A) işaretli cetvellerinde özel bölümlere konulacak ödeneklerle karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1946 yılı Genel Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmındaki 450 nci (Havayolları Devlet İşletme İdaresine) bölümüne (3) milyon lira ek ödenek verilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Memleket iç ve dışında hava ulaştırmasının sağlanması maksadiyle yeniden meydan, pist, hangar, işletme binaları yapılması, mevcutların genişletilmesi ve düzenlenmesi, bu meydanlara gerekli her türlü makina, teçhizat ve tesisat ve taşıtların satınalınması veya yaptırılması için, yıllık ödeme miktarı (5) milyon lirayı geçmemek üzere (15) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Ulaştırma Bakanı ve faizlerle birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmağa Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Hükümet teklifinin ikinci maddesi ayniyle.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümet teklifinin geçici birinci maddesi ayniyle.

Hü.	B. K.
GEÇİCİ MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (..... sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı) adıyla yeniden açılan (20/A) bölümüne (3) milyon lira olağanüstü ödenek konulmuştur.	GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümet teklifinin geçici ikinci maddesi ayniyle.
GEÇİCİ MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 15 nci (Hava ve yer taşıtları giderleri) bölümünün (2) nci (Satınalma) maddesinden (500 000) lira 16 ncı (Meydanlar ve istasyon binaları, hangar ve atelye yapma, kurma ve ulaştırma ve onarma işleri) bölümünden (1 500 000) lira aynı cetveldeki (20/A) (..... sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı) bölümüne aktarılmıştır.	GEÇİCİ MADDE 3. — Hükümet teklifinin geçici üçüncü maddesi ayniyle.
GEÇİCİ MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. (Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün, 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetliler ile aynı kanunun konusu dışında kalan memurları ve taşıtları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bölüm numaralariyle çeşitleri bağlı (E) işaretli cetvelde yazılı tertiplerden 3656 sayılı kanunun 9 ncu maddesi gereğince yönetimi gerekli geçici hizmetler için aylık ücretli hizmetliler kullanılabilir. Bunların kadrolariyle 3656 sayılı kanunun 13 ncü maddesi hükümlerine uygun uzmanlık yerleri Bakanlar Kurulu karariyle belirtilir ve ertesi yıl bütçesi ile Büyük Millet Meclisine verilir. Bu bölümlerden almacak kadroların eldeki kadrolara ekleme olmaması gerektir.)	GEÇİCİ MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: (Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün, 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetlileri ile aynı kanunun konusu dışında kalan memurları ve taşıtları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bölüm numaralariyle çeşitleri bağlı (E) işaretli cetvelde yazılı tertiplerden 3656 sayılı kanunun 9 ncu maddesi gereğince yönetimi gerekli geçici hizmetler için aylık ücretli memur ve hizmetliler kullanılabilir. Bunların kadrolariyle 3656 sayılı kanunun 13 ncü maddesi hükümlerine uygun uzmanlık yerleri Bakanlar Kurulu karariyle belirtilir ve ertesi yıl bütçesi ile Büyük Millet Meclisine verilir. Bu bölümlerden alınacak kadroların eldeki kadrolara ekleme olmaması gerektir.)
GEÇİCİ MADDE 5. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa ilişik (E) cetveli eklenmiştir.	GEÇİCİ MADDE 5. — Hükümet teklifinin 5 nci geçici maddesi ayniyle.
GEÇİCİ MADDE 6. — Devlet Havayolları 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (R) işaretli cetvele ilişik formül eklenmiştir.	GEÇİCİ MADDE 6. — Hükümet teklifinin 6 ncı geçici maddesi ayniyle.
MADDE 3. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 3. — Hükümet teklifinin 3 ncü maddesi ayniyle.

Hü.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
Ş. Saracoğlu	*R. Türel*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. R. Artunkal	
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
N. E. Sumer	***N. E. Sumer***
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Yücel	***Sırrı Day***
	Sağlık ve Sosyal
Ekonomi aBkanı	Yardım Bakanı
Fuad Sirmen	*Dr. S. Konuk*
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Suad H. Ürgüblü	*Ş. R. Hatipoğlu*
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
A. F. Cebesoy	*R. Karadeniz*
Çalışma Bakanı	
Dr. S. Irmak	

B. K.

MADDE 4. — Hükümet teklifinin 4 ncü maddesi ayniyle.

Hükümetin teklifine bağlı

E CETVELİ

Bölüm	Ödeneğin çeşidi
20/A	sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı

Hükümetin teklifine bağlı formül

B. 20/A

Meydan, pist, hangar, işletme binaları ve bunlara ait her çeşit tesisatın yapılması veya yaptırılması, mevcutların genişletilmesi, düzenlenmesi, telsiz vesair cihazların satınalınma ve kurma giderleri, kamulaştırma giderleri, meydanlara gerekli her türlü makine, teçhizat ve taşıtlar satınalma bedelleriyle bunlar için harcanacak ambalaj taşıma ve sigortalama giderleri, yapı ve kurma işlerine ait keşif, plân, proje giderleri. Bu işlerin inceleme ve denetleme, muayene ve teslim alma ücret vegiderleri. Bu işler için kullanılacak yerli ve yabancı uzman, memur ve hizmetlilerin yolluklariyle sözleşmeleri gereğince yapılacak her çeşit ödemeler.